

**RAPORT
DE ACTIVITATE**
pentru ariile naturale protejate
PARCUL NATURAL APUSENI
ROSPA0081 Munții Apuseni-Vlădeasa
ROSCI0002 Apuseni
ROSCI0016 Buteasa
și cele 55 de arii naturale protejate care fac obiectul
Contractului nr
132/18.11.2014

- Anul 2021 -

Cuprins

Cuprins.....	2
ABREVIERI	3
1. DATE DE IDENTIFICARE A ADMINISTRATORULUI ȘI ARIEI NATURALE PROTEJATE: DENUMIREA ADMINISTRATORULUI, ADRESA SEDIULUI SOCIAL, DATE DE IDENTIFICARE FISCALĂ ȘI, DUPĂ CAZ, NUMĂR DE ÎNREGISTRARE ÎN REGISTRUL COMERȚULUI, NUMELE ȘI PRENUMELE REPREZENTANTULUI LEGAL, DENUMIREA ARIEI NATURALE PROTEJATE, CONTRACTUL DE ADMINISTRARE NR./DATA, PERIOADA DE RAPORTARE	4
2. ENUMERAREA OBIECTIVELOR DE CONSERVARE CARE AU STAT LA BAZA ÎNFIINȚĂRII ARIEI NATURALE PROTEJATE.....	4
P1. MANAGEMENTUL BIODIVERSITĂȚII	14
1.1. Inventariere și cartare	14
1.2. Monitorizarea stării de conservare	16
1.4. Managementul datelor.....	25
1.5. Reintroducerea speciilor dispărute.....	25
1.6. Reconstrucție ecologică	25
1.7. Implementarea setului de măsuri minime de conservare, respectiv a planului de management	25
P2. TURISM	28
2.1. Infrastructură de vizitare	28
2.2. Servicii, facilități de vizitare și promovarea turismului.....	29
2.3. Managementul vizitatorilor.....	31
P3. CONȘTIENȚIZARE, CONSERVARE TRADIȚII ȘI COMUNITĂȚI LOCALE.....	31
3.1. Tradiții și comunități	31
3.2. Conștientizare și comunicare	32
3.3. Educație ecologică	35
P4. MANAGEMENT ȘI ADMINISTRARE.....	37
4.1. Echipament și infrastructură de funcționare	37
4.2. Personal de conducere, coordonare, administrare.....	38
4.3. Documente strategice și de planificare (stadiul de realizare a regulamentului, planului de management, a unor proiecte cu finanțare europeană/alte surse de finanțare care vizează aria naturală protejată)	39
4.4. Instruire personal.....	40
4.5. Bugetul asigurat pentru administrarea ariei naturale protejate, pentru anul în care se face raportarea (valoarea cheltuielilor efectuate în folosul ariei, valoarea tarifelor încasate).....	41
4.6. Bugetul alocat pentru anul 2022 (sursele de finanțare, valoare, activități propuse).....	42

ABREVIERI

APM	Agencia pentru Protecția Mediului
APNA	RNP Romsilva - Administrația Parcului Natural Apuseni R.A.
PNA	Parcul Natural Apuseni
CAV	Centru Administrativ și de Vizitare
CCM	Contract Colectiv de Muncă
CS	Consiliu Științific
CV	Centru de Vizitare
DAF	Drum auto forestier
DS	Direcție Silvică
EIP	Echipament Individual de Protecție
GIS	Sisteme Informațive Geografice
GNM	Garda Națională de Mediu
APIA	Agencia de Plăți și Intervenție pentru Agricultură
HG	Hotărâre de Guvern
ISER	Institutul de Speologie "Siml Racoviță"
IT	Tehnologia Informației
L	Lege
OM	Ordn de Ministru
OS	Ordn Silvic
OUG	Ordnanță de Urgență
PNA	Parcul Natural Apuseni
PSI	Paza și Stingerea Incendiilor
RNP-Romsilva	Regia Națională a Pădurilor - Romsilva
SSM	Securitatea și Sănătatea în Muncă
u.a.	Unitate amenajistică
UP	Unitate de Producție
UAT	Unitate Administrativ-Teritorială

1. DATE DE IDENTIFICARE A ADMINISTRATORULUI ȘI ARIEI NATURALE PROTEJATE: DENUMIREA ADMINISTRATORULUI, ADRESA SEDIULUI SOCIAL, DATE DE IDENTIFICARE FISCALĂ ȘI, DUPĂ CAZ, NUMĂR DE ÎNREGISTRARE ÎN REGISTRUL COMERȚULUI, NUMELE ȘI PRENUMELE REPREZENTANTULUI LEGAL, DENUMIREA ARIEI NATURALE PROTEJATE, CONTRACTUL DE ADMINISTRARE NR./DATA, PERIOADA DE RAPORTARE

Administratorul ariilor naturale protejate pentru care s-a întocmit prezentul raport este RNP Romsilva - Administrația Parcului Natural Apuseni R.A. cu sediul în localitatea Sudrigiu, nr. 136, comuna Rieni, județul Bihor, înscrisă în Registrul Comerțului Bihor cu nr. J05/902/2009, cod fiscal RO 25741956, reprezentată legal prin dl. Alin Marius Moș, în calitate de director.

Aceasta este o unitate cu personalitate juridică a Regiei Naționale a Pădurilor - Romsilva (RNP-Romsilva), și a fost constituită în baza Hotărârii de Guvern nr. 229/2009 și care a funcționat anterior începând cu anul 2004 ca subunitate a Direcției Silvica Oradea.

Ariile naturale protejate care fac obiectul prezentului raport sunt administrate în baza contractului de administrare încheiat între Regia Națională a Pădurilor - Romsilva și RNP Romsilva - Administrația Parcului Natural Apuseni R.A numărul 2056/132 din 19.11.2014, a contractului încheiat între Ministerul Mediului și Schimbărilor Climatice și Regia Națională a Pădurilor - Romsilva înregistrat cu numărul 5205/106 din 08.10.2014, precum și a actului adițional nr. 1 încheiat între Agenția Națională pentru Arii Naturale Protejate și Regia Națională a Pădurilor - Romsilva cu numărul 647/102/01.08.2017.

Perioada de raportare aferentă prezentului document este 01.01.2021 - 31.12.2021.

2. ENUMERAREA OBIECTIVELOR DE CONSERVARE CARE AU STAT LA BAZA ÎNFIINȚĂRII ARIEI NATURALE PROTEJATE

Parcul Natural Apuseni (PNA) se suprapune cu siturile Natura 2000: ROSCI0002 Apuseni și ROSPA0081 Munții Apuseni-Vlădeasa. ROSCI0016 Butcașa este inclus în ROSPA0081 Munții Apuseni - Vlădeasa. De asemenea, sunt incluse în perimetrele PNA și siturilor Natura 2000 administrate, 55 de arii naturale protejate (monumente ale naturii și rezervații naturale).

Parcul Natural Apuseni (PNA) are o suprafață de 75.786 ha stabilită prin Legea nr. 5/2000, iar descrierea limitelor și harta PNA, precum și încadrarea ariei protejate ca parc natural au fost aprobate prin HG nr. 230/2003, întinzându-se pe raza județelor Bihor, Alba și Cluj.

Datorită importanței carstului în general și a anumitor fenomene carstice caracteristice acestei zone a României, în arealul actual al PNA a fost propusă constituirea unui parc național încă din deceniul al patrulea al secolului XX de către savantul român Emil Racoviță.

În ultimele decenii s-a mai evidențiat un element al importanței zonei, aceasta fiind printre ultimele zone naturale de carst împădurit de mari dimensiuni din Europa. Această zonă adăpostește plante în cel mai sudic punct al arealului lor de răspândire din emisfera nordică. Habitatele subterane specifice zonelor carstice au determinat evoluția unui mare număr de endemite troglobionte.

Comunitățile umane din zona parcului, aparțin unca din cele mai reprezentative populații locale la nivel național din punct de vedere al identității, obiceiurilor și tradițiilor. Această populație poartă denumirea de "moși".

Zona posedă un peisaj de înaltă calitate estetică, cu o mare diversitate de habitate, floră și faună, care se datorează utilizării metodelor tradiționale de utilizare a terenului, organizării sociale și obiceiurilor specifice.

Conform prevederilor OUG 57/2007, privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice, modificată, completată și aprobată prin Legea nr. 49/2011, PNA corespunde categoriei V IUCN: „Peisaj protejat: arie protejată administrată în

principal pentru conservarea peisajului și recreere”, având ca obiectiv principal „protecția și conservarea unor ansambluri peisagistice în care interacțiunea activităților umane cu natura de-a lungul timpului a creat o zonă distinctă, cu valoare semnificativă peisagistică și/sau culturală, descoperi cu o mare diversitate biologică”.

ROSCI 0002 Apuseni cu o suprafață de 75.943 ha, a fost desemnat ca arie protejată, sit Natura 2000, datorită prezenței a 39 tipuri de habitate de interes comunitar, 13 specii de mamifere, 3 specii de amfibieni, 4 specii de pești, 11 specii de nevertebrate, 7 specii de plante enumerate în anexa II a Directivei Consiliului 92/43/CEE, ca și pentru cei 152 de taxoni importanți de floră și faună, inclusiv pentru valoroasele elemente naturale componente ale peisajului cu importante atribute definite de număr, densitate mare și de valențe estetice, științifice, recreative și educative superioare.

ROSPA0081 Munții Apuseni-Vlădeasa, cu o suprafață de 93.082 ha, a fost desemnat ca sit Natura 2000, datorită prezenței unei specii de interes conservativ global, *Crex crex*, celor 20 de specii de păsări amenințate la nivel comunitar și celor 35 de specii de păsări cu migrație regulată, zona propusă constând din Parcul Natural Apuseni lărgit cu Muntele Vlădeasa, pentru a include habitate importante din punct de vedere avifaunistic reprezentate de pădurile întinse de molid, amestec de molid - fag, de fag, respectiv zonele stâncioase unde își găsesc loc de cuibărit speciile de răpitoare, ca și pajiștile care reprezintă locuri de hrănire pentru speciile menționate și de cuibărit pentru alte specii de păsări.

ROSCI 0016 Buteasa cu suprafața de 396 ha, este inclus în întregime în ROSPA0081 Munții Apuseni -Vlădeasa, include și se suprapune cu rezervația naturală 2.146 Vârful Buteasa, declarată prin Legea 5 din 2000. Situl a fost declarat pentru habitatele de interes comunitar: 4030 – Tufărișuri uscate europene; 6430 – Comunități de lizieră cu ierburi înalte hidrofile de la nivelul câmpiilor, până la cel montan și alpin; 9110- Păduri de fag de tip Luzulo-Fagetum, ca și pentru speciile de interes comunitar: triton comun transilvănean (*Triturus vulgaris unpeleensis*), triton cu creastă (*Triturus cristatus*), buhai de baltă cu burta galbenă (*Bombina variegata*), Carab (*Carabus hampei*), șarpe de casă (*Natrix natrix*).

Conform Formularului Standard completat în anul 2000 pentru caracterizarea ariei protejate 2.146 Vârful Buteasa, fauna de talie mare care își găsește adăpost în zonă include ursul, mistrețul, capra neagră, râsul, cerbul, căprioara, iar dintre păsări, cocoșul de munte. Deși aceste specii importante nu au fost menționate nici în formularul standard al ariei naturale protejate completat ulterior, în anul 2007, nici în formularul standard al ROSCI 0016 Buteasa, toată zona de culme, din împrejurimile stațiunii Stâna de Vale, continuându-se cu suprafețele de pădure și pajiște aferente culmii principale a Vlădesei care face trecerea către zona inclusă în Parcul Natural Apuseni reprezintă unul din ultimele refugii ale faunei de talie mare din Carpații Occidentali, fiind caracterizată printr-o deosebită sălbăcie și frumusețe.

Pe baza interpretării informațiilor cuprinse în amenajamentul silvic al OS Remeți se poate afirma că arborii din jurul Vf. Buteasa sunt aproape exclusiv de molid, cu vârste cuprinse între 60-150 de ani, cu media peste 100 ani.

Suprafața inclusă în fondul forestier totalizează aproximativ 265 ha (67% din suprafața sitului). Zona din afara fondului forestier este reprezentată de stâncării și grohotișuri, pâlcuri de jneapăn (care acoperă aproximativ 10% din suprafața sitului), tufărișuri de ienupăr (pe aproximativ 16% din suprafața sitului) și pajiște subalpină (aproximativ 6% din suprafața sitului).

Datorită neconcordanțelor existente între datele conținute în Formularul standard Natura 2000 și informațiile bibliografice deținute, se impune verificarea acestora în baza unui studiu mai aprofundat al zonei vizate.

Pe scurt, obiectivele de conservare care au stat la baza înființării PNA și ale siturilor Natura 2000 conexe, se pot sintetiza astfel:

1. menținerea diversității ecosistemelor, a speciilor și peisajului;
2. menținerea unei interacțiuni armonioase între comunitățile umane locale și natură, prin protecția peisajului terestru și/sau acvatic și continuarea utilizărilor tradiționale ale

terrenurilor, practicile de construcție și manifestărilor sociale și culturale;

3. menținerea și stimularea stilului de viață precum și a activităților economice tradiționale bazate pe utilizarea durabilă a resurselor, a culturii tradiționale.

3. PRESIUNI ANTROPICE ȘI NATURALE EXERCITATE ASUPRA ARIEI NATURALE PROTEJATE

În analiza presiunilor au fost evaluate influențele naturale sau antropice trecute sau prezente care afectează în mod cumulativ sau separat viabilitatea pe termen lung și/sau mediu a unei specii sau a unui habitat.

PARCUL NATURAL APUSENI ȘI ROSCI 0002 APUSENI, ROSCI 0016 BUTEASA, ROSPA0081 MUNȚII APUSENI-VLĂDEASA ȘI CELE 55 DE ARII NATURALE PROTEJATE

Principalele presiuni antropice care se exercită la nivelul habitatelor și speciilor din PNA și siturile Natura 2000 administrate, sunt următoarele (enumerarea s-a realizat utilizând codurile Natura 2000 Standard Data Form Explanatory Notes):

Activități agricole, silvice și creșterea animalelor:

101 Modificarea practicilor agricole

140. Pășunatul

141. Abandonarea sistemelor pastorale

151. Eliminarea tufărișurilor și arbuștilor

180. Arderea controlată

190. Alte activități agricole și silvice

Activitățile de pășunat cu animale domestice asupra biodiversității pot avea negative atât din punct de vedere al suprapășunatului, cât și al subpășunatului. Impactul suprapășunatului cu ovine, bovine, caprine este foarte evident, mai ales în anumite zone ale parcului în locurile din jurul stânelor cum ar fi poiana Călineasa, poiana Mărșoia, zona Răchita, Bălileasă, Vărășoia, Piatra Arsă-Cuciulat, zona Lăzurani, curba Firiu, poiana Terpeș, zona Micău, Glăvoaia etc. Datorită faptului că locurile de târlire a animalelor nu este schimbat periodic (3-4 zile) apar zone lipsite de vegetație și ulterior se manifestă fenomenul de acidifiere a solului și apariția plantelor acidofile (*Urtica dioica*, *Rumex sp.*, *Cirsium sp.*) care iau locul florei spontane pentru o anumită perioadă de timp, ceea ce duce la scăderea diversității floristice în aceste zone.

Lipsa pășunatului în anumite zone utilizate în mod tradițional ca pășuni, duce la reducerea diversității floristice în decursul procesului de succesiune ecologică, de transformare a pajiștilor în ecosisteme forestiere. Acest fenomen a fost remarcat, în cursul acestui an, ca și în anii anteriori, pe unele pajiști din PNA cum ar fi: poiana Oncasa, Hergheteu, poiana Vârtoful Mare, poiana Vârtoful Mic, poiana Fulgerata, poiana Florilor.

În cursul anului 2021 s-a constatat o creștere a suprafețelor de teren abandonate pe care nu se mai desfășoară activități tradiționale de cosit și întreținere a pajiștilor montane în zonele Poiana Florilor și Poiana Alcu. Tot datorită faptului că pe suprafețele de pajiști din zona Poiana Horea, Dealu Botii, Bălcești nu se mai desfășoară activități de cosit și pășunat, apare fenomenul de invazie a speciei *Calluna vulgaris* în aceste tipuri de pajiști, fenomen ce duce la reducerea biodiversității floristice.

În alte zone situația este totuși menținută sub control prin acțiunile de întreținere a pajiștilor impuse pe terenurile pentru care se oferă subvenții din partea APLA. Pentru o parte din pajiștile din zona PNA și a siturilor Natura2000 aflate în administrare, activitatea de pășunat și întreținere a pajiștilor a fost avizată și s-a realizat monitorizarea activităților.

În anul 2021 a fost monitorizată activitatea pastorală pe pajiștile din zona PNA și a siturilor Natura 2000 administrate, rezultând un nivel de utilizare similar anilor anteriori. Activitatea de pășunat se realizează cu animale aflate în proprietatea locuitorilor din comunitățile locale de pe suprafața parcului și zonele limitrofe.

Pe parcursul anului 2021 au fost emise de către APNA 6 avize pentru activitatea de pășunat toate fiind favorabile.

Managementul fondului forestier

160. Managementul silvic

162. Plantarea artificială

164. Tăierea controlată

166. Eliminarea arborilor morți (Tăiere de igienizare)

Exploatarea planificată a resurselor forestiere se face cu respectarea regimului silvic.

În anul 2021 au fost verificate partizile pentru care s-au emis condiții specifice pentru exploatare de către APNA. Ocoalele silvice care administrează fond forestier în PNA și în siturile Natura 2000 administrate de către APNA au solicitat condiții specifice pentru punerea în valoare și au fost verificate în teren.

De asemenea, au fost urmărite lucrările de împăduriri, constatându-se că unele ocoalele care administrează fond forestier au efectuat lucrări de împădurire pe suprafețele trecute în clasa de regenerare, cu specii autohtone.

La nivelul zonci de conservare specială a Parcului Natural Apuseni, fondul forestier administrat de Ocolul Silvic Beliș și Ocolul Silvic Huedin este cel mai afectat de atacuri de Ipidac. Astfel în cursul lunii august cele două ocoale silvice au solicitat condițiile specifice la punere în valoare a arborilor afectați de Ipidac.

Ca urmare a verificărilor realizate în teren s-a constatat faptul că arbori atacați de Ipidac sunt localizați pe liziera suprafețelor afectate de doborâturi și rupturi de vânt din cursul anilor 2017 - 2020, cele mai afectate sunt lizierele însoțite, atacul Ipidacilor având o intensitate foarte puternică, arborii fiind puternic infestați cu Ipidac, grupați în ochiuri de 50 - 200 arbori, însă materialul lemnos pentru care APNA a emis avize favorabile în vederea extragerii nu a fost evacuat din pădure ceea ce a condus la extinderea atacului la cote alarmante atât în zona de conservare specială cât și în suprafețe situate în afara zonei de conservare specială /zona de management durabil.

Iuând în considerare cele descrise mai sus precum APNA în baza hotărârii Consiliului Științific a emis avize nefavorabile pentru punerea în valoare și evacuare a masei lemnoase ca și măsură de prevenire a extinderii atacului de Ipidac datorită faptului că aceste măsuri s-au dovedit inefficiente atâta timp cât masa lemnoasă este evacuată după ce gândacii au zburat.

Activități de pescuit, vânătoare și cules

243. Brucurugul, otrăvirea, capcane

250. Recoltarea din floră

251. Recoltarea ilegală de specii floristice

În anul 2021 APNA a emis 34 de avize favorabile pentru activitățile de recoltare, achiziționare/comercializare fructe de pădure, ciuperci, plante medicinale.

S-au continuat acțiunile de control la punctele de achiziție de ciuperci și fructe de pădure, împreună cu reprezentanți ai Jandarmeriei Montane, ocazie cu care s-a constatat faptul că deșeurile rezultate în urma activităților mai sus menționate, nu sunt evacuate periodic, parte din acestea fiind dispersate în jurul punctelor de achiziție.

Astfel, cu ocazia patrulelor s-a adus la cunoștința operatorilor economici obligațiile legale pe care le au din punct de vedere a protecției mediului, încheindu-se note de constatare în care au fost dispuse măsuri de evacuare și curățenie a acestor suprafețe. În urma verificărilor privind respectarea măsurilor impuse de APNA s-a constatat faptul că acestea au fost respectate.

Pe parcursul anului 2021 nu au mai fost amplasate tabere ilegale de culegători de ciuperci față de anii anteriori, astfel cantitatea de deșeuri a fost mult diminuată.

Braconajul însă, deși la scară mică, reprezintă o amenințare asupra speciilor de faună de interes cinegetic și a celor strict protejate, precum carnivore mari, păsări răpitoare, chiar dacă această activitate ilegală este permanent monitorizată și se iau măsuri de combatere a acesteia.

În anul 2021, au fost intensificate activitățile de prevenire a braconajului de către personalul APNA în colaborare cu Jandarmeria Montană și reprezentanții Poliției Române.

Activități miniere și extragere de minerale

301. Cariere

Pe teritoriul ariilor naturale protejate funcționează două cariere, la Băița-Plai jud. Bihor și la Mălișești jud. Alba. De asemenea, sunt prezente halde de steril în zonele Băița-Nucet, Valea Fagului, Valea Seacă, Valea Aleu, Valea Rea. Aceste zone sunt afectate într-un mod aproape iremediabil de intervenția antropică, impunându-se măsuri de reconstrucție ecologică. Toate aceste activități au început anterior anului 2004 și sunt monitorizate și în prezent.

În anul 2021, în urma verificărilor periodice, nu au fost constatate alte exploatări de resurse minerale, în plus față de cele menționate.

Activități de urbanism, industrializare sau activități similare

402. Urbanizare discontinuă

403. Locuințe/așezări dispersate

409. Alte forme de așezări

420. Depozite de deșeuri

Principala presiune asupra speciilor și habitatelor cu care se confruntă APNA este realizarea de construcții/investiții în afara zonei de dezvoltare durabilă a activităților umane, fără ca aceste activități să fie generate întotdeauna de nevoi locale, ci de persoane sau grupuri de persoane din afara comunităților locale. Prin procesul de planificare, monitorizare și control, APNA a realizat în permanență acțiuni pentru prevenirea degradării peisajului, biodiversității și fragmentarea habitatelor naturale prin mijloacele legale și logistice de care dispune, nivelul acestei categorii de presiuni rămâne ridicat.

Pentru construcțiile ilegale identificate s-au aplicat măsurile legale și se monitorizează de asemenea efectele demersurilor legale întreprinse de către APNA în anii anteriori.

De asemenea, s-a continuat monitorizarea în vederea prevenirii abandonării deșeurilor și evacuării deșeurilor abandonate. În cursul anului 2021 s-au identificat noi zone de abandonare a deșeurilor precum și menținerea unor depozități preexistente în locații de pe raza PNA și siturilor Natura 2000 administrate. Personalul APNA întreprinde acțiuni de conștientizare a populației locale, numeroase activități de igienizare, montare de coșuri pentru colectarea deșeurilor. Existența depozitării necontrolate a deșeurilor în afara locurilor special amenajate se datorează lipsei contractelor cu firmele de salubritate sau nerespectării prevederilor contractuale de către acestea, dezinteresului manifestat de către locuitori și turiști față de această problemă.

Timpul liber și turismul

602. Complex de schi

608. Camping, caravane

622. Vehicule nemotorizate

623. Vehicule motorizate

624. Alpinism, turism montan, speologie

Activitățile intensive de recreere, necontrolate, mai ales în zonele sensibile ale ariilor naturale protejate se constituie ca presiuni asupra speciilor și habitatelor, peisajului și fenomenelor geomorfologice. Prin activitatea de avizare și controlul exercitat de APNA, aceste acțiuni sunt stopate sau menținute la un nivel minim.

Ca urmare a acțiunilor de patrulare și controalelor tematice, în acest an, s-au luat măsuri pentru dezafectarea unor vetre de foc ilegale, sancționarea accesului cu vehicule motorizate în afara drumurilor publice și a câmpării în perimetre neavizate, abandonării necontrolate a deșeurilor. O presiune ridicată asupra speciilor și habitatelor o reprezintă ATV-urile și motocicletele care circulă în afara drumurilor.

Similar anilor precedenți, în anul 2021 s-a insistat pe acțiuni de prevenire și control a acestor tipuri de activități.

Poluare și alte impacturi ale activităților umane

700. Poluarea

701. Poluarea apei

703. Poluarea solului

709. Alte forme de poluare sau alte forme asociate de poluare

În unele zone carstice (ex. Platoul Carstic Ghețari, Ocoale, Padiș, Căput, etc.) lipsește un sistem de colectare, evacuare, epurare a apelor uzate, iar sistemele proprii care deservește construcțiile existente sunt ineficiente sau exploatare defectuos de către proprietari producându-se astfel o poluare difuză a apei care se infiltrează în sistemele carstice și iese uneori la suprafață unde este utilizată ca apă potabilă. Lipsa unui sistem eficient de distribuție a apei potabile și de epurare a apelor menajere sunt probleme majore care, în unele zone, constituie factori limitativi pentru dezvoltarea acestora, și pot duce la degradări ireversibile ale ecosistemelor subterane. Calitatea apelor curgătoare este afectată de poluarea cu deșeuri menajere din gospodăriile localnicilor, dar și din activitățile turistice. Fenomenul are o amploare mai mare în zona de intravilan din platoul Padiș, Valea Celăștilor și în localitățile situate în bazinul superior al Văii Arieșului, satul de vacanță Vârtoap.

Schimbări ale condițiilor hidrice provocate de om

850. Modificarea funcționării hidrografice

852. Modificarea structurală a cursurilor de apă interioară

890. Alte schimbări ale condițiilor hidraulice provocate de om

Construirea în trecut a barajelor care au creat acumulările existente (lacul Fântânelc, lacurile din amonte și aval de Boga, lacul de pe valea Drăganului) s-au produs modificări în structura habitatelor, a compoziției în specii și a peisajului datorită fragmentării habitatului acvatic, a trecerii de la un regim de apă curgătoare la regim hidrologic lacustru.

De asemenea, mai ales în zona sensibilă din platoul Padiș, dar și în alte zone cum ar fi bazinul superior al Văii Arieșului, s-au realizat numeroase captări de apă subterană fără o planificare teritorială adecvată și studii hidro-geologice de referință, după metoda „primul sosit – primul servit”. Acestea pot produce modificări ale circulației apelor de suprafață și din sistemele carstice.

Lucrările de regularizare a torenților, efectuate în albia râurilor, afectează în mod negativ speciile de pești prin fragmentarea habitatului. Sunt afectate preponderent acele specii de pești care nu pot efectua sărituri mari pentru a depăși pragurile transversale: zglăvoaca (*Cottus gobio*), zvârluga (*Cobitis taenia*), chișcarul (*Eudontomyzon danfordi*), etc. Toate lucrările realizate cu respectarea prevederilor legale în perioada asigurării administrării de către structura noastră și care au fost supuse procesului de avizare au avut ca și condiții principale asigurarea prevenirii fragmentării habitatelor.

Procese naturale biotice

950. Evoluția biocenotică

990. Alte procese naturale

Schimbările rapide din mediul înconjurător sunt cauzate de creșterea populației la nivel mondial, de creșterea ratei de consum a resurselor de către societatea umană și de schimbări ale tehnologiilor și ale organizării politico-sociale. Cea mai importantă componentă a schimbărilor globale o reprezintă modificarea climii datorită creșterii concentrației gazelor cu efect de seră, care are un impact important asupra mediului și activităților economico – sociale. Fenomenul de încălzire globală a condus la creșterea frecvenței evenimentelor extreme, alternanța rapidă între caniculă severă/secetă accentuată și precipitații abundente/inundații fiind din ce în ce mai evident.

În strânsă relație cu exploatarea materialului lemnos sunt și presiunile reprezentate de cauze naturale. Astfel, vântul puternic poate produce doborâturi de arbori pe suprafețe înuegi de pădure, care a fost rărită inițial de o exploatare neadecvată.

Administrații fondului forestier de pe suprafața PNA și a siturilor Natura 2000 administrate nu au reușit până la finalul anului 2021 exploatarea masei lemnoase doborâte și afectate de furtuni, existând în acest context riscul unor atacuri mai consistente ale gândacilor de scoarță, preponderent a genului *Ips*, dacă nu se vor adopta măsuri urgente de prevenire ale atacurilor ca și de extragere a materialului lemnos în timp util.

4. EVALUARE SUMARĂ CU STAREA DE CONSERVARE A ARIEI NATURALE PROTEJATE COMPARATIV CU ANUL PRECEDENT

PARCUL NATURAL APUSENI ȘI ROSCI 0002 APUSENI, ROSCI 0016 BUTEASA, ROSPA0081 MUNȚII APUSENI-VLĂDEASA ȘI CELE 55 DE ARII NATURALE PROTEJATE

Termenul stare de conservare, conform definiției din Directiva Habitate, se referă la situația de ansamblu a speciilor în biogeomiile din România, evaluările fiind planificate a fi realizate pe câte o perioadă de 6 ani.

Termenul "stare de conservare" a fost utilizat și în formularele standard Natura 2000 pentru a indica situația unei specii la nivelul unui anumit sit Natura 2000 (la care se referea fișă), în aceste cazuri fiind stabilite trei categorii: A ("stare de conservare" excelentă), B ("stare de conservare" bună) și C ("stare de conservare" medie sau redusă).

În vederea eliminării eventualelor confuzii create de utilizarea aceluiași termen în cele două tipuri de cazuri (evaluarea situației la nivel de sit individual și evaluarea situației la nivel de regiune biogeografică), în versiunea de Fișă Standard Natura 2000 adoptată în 2011 termenul "stare de conservare" (în engleză: conservation status) a fost înlocuit cu termenul "grad de conservare" (în engleză: degree of conservation).

Ca urmare, în cazul evaluării situației speciilor și habitatelor de interes comunitar la nivel de regiune biogeografică se utilizează numai termenul „stare de conservare”, iar în cazul evaluării situației speciilor și habitatelor de interes comunitar la nivelul unui sit Natura 2000 se utilizează numai termenul „grad de conservare”.

În vederea monitorizării speciilor și habitatelor și evaluării gradului de conservare a acestora, se continuă realizarea și actualizarea protocoalelor de monitorizare și se extind activitățile de monitorizare și inventariere, după caz, pe suprafețe incluse în siturile Natura 2000 și Parcul Natural Apuseni.

Se continuă monitorizarea habitatelor de interes comunitar pe toată suprafața Parcului Natural Apuseni și a siturilor Natura 2000, cu preponderență pentru habitatele prioritare, dar și pentru cele sensibile și supuse presiunilor antropice și naturale (habitatele forestiere, pajiști, stâncării, turbării și habitatele subterane), în vederea evaluării gradului de conservare a acestora pe suprafețele ariilor protejate.

Starea de conservare a celor 33 tipuri de habitate identificate în arealul PNA și al siturilor Natura 2000 aflate în administrarea APNA, se menține, față de anul precedent, predominant B (bun), prin faptul că suprafețele ocupate de acestea se păstrează în limite relativ constante menținându-și integritatea structurală și funcțională. Ca urmare a furtunii din septembrie 2017, suprafețe relativ importante ocupate, în special, de habitatul 9410 *Păduri acidofile cu Picea abies din regiunea montană (Vaccinio-Piceetea)* au fost afectate de doborâri de vânt și ulterior de atacul gândacilor de scoarță din genul *Ips*, starea de conservare a acestui tip de habitat se menține ca fiind A (excellent) pentru că există premise bune de regenerare.

În zonele de conservare specială, în care predomină habitatul 9410 *Păduri acidofile cu Piceaabies din regiunea montană (Vaccinio-Piceetea)* a scăzut impactul antropic negativ, dar a crescut cazul infestărilor cu gândaci de scoarță, preponderent a genului *Ips*, ca urmare a întârzierii punerii în aplicare a măsurilor urgente de prevenire ale atacurilor ca și de extragere a materialului lemnos în timp util. În zonele din afara zonei de conservare specială, unde s-a continuat activitatea de exploatare a masei lemnoase, preponderent a arburilor cu vârste înaintate, s-a observat o scădere a diversității biologice, fiind afectate, prin diminuarea locurilor de cuibărit, mai ales speciile de păsări răpitoare de zi și noapte, ca și cele de ciocănitori. De aceea se continuă monitorizarea acestor aspecte, cât și a dinamicii evoluției populațiilor de păsări și micromamifere.

Exploatarea resurselor naturale, reprezentate preponderent de fructe de pădure, ciuperci și plante medicinale, exercită o presiune care, în condițiile unei legislații insuficient adaptate la diversitatea activităților specifice, poate să conducă la diminuarea accentuată a acestor resurse. În cazul unor studii de evaluare a impactului activității asupra mediului realizate superficial de firmele din domeniu, aceste activități de colectare, achiziționare, comercializare a fructelor de pădure, ciupercilor, plantelor medicinale etc., ar putea conduce la reducerea bazei trofice pentru o serie de specii de faună, una din speciile cele mai afectate fiind *Ursus arctos*. S-a realizat monitorizarea acestor tipuri de activități în perioada sezonelor de recoltare.

În cadrul proiectului LIFE "Conservarea speciilor de lilieci din Munții Pădurea Craiului, Bihor, Trascău" derulat în perioada 2010 – 2013, implementat de APM Bihor și APLR au fost montate porți, sisteme de închidere a accesului în peșterile Coliboaia, Humpleu, Măgura, Fânațe și Onceasa pentru protecția speciilor de lilieci existente în acestea. Se constată rezultate favorabile transpuse prin menținerea gradului de conservare a populațiilor de chiropterelor în aceste habitate, dar și păstrarea integrității structurale și funcționale a ecosistemelor subterane vizate. Prin sistemul de avizare și control direct a activităților cu caracter speologic se menține sub control accesul în peșterile de pe suprafața PNA și a siturile Natura2000, ducând la menținerea gradului de conservare a acestor tipuri de habitate, acesta fiind A (excellent).

Speciile de carnivore mari, fiind specii umbrelă, care prin prezența lor garantează habitate prietnice și pentru celelalte specii din lanțul trofic, sunt monitorizate permanent, gradul de conservare a populațiilor existente în PNA este constant, neînregistrându-se fluctuații importante privind dinamica populațiilor rezidente față de anii precedenți. Aceleași aspecte fiind înregistrate și pentru speciile de erbivore precum corb comun, căprior, capră neagră.

Rezultatele monitorizării din 2021 au arătat că în PNA și ROSCI002 Apuseni trăiesc un număr de aproximativ 20-25 lupi (*Canis lupus*), cu o densitate mai ridicată în zona nord estică. Acest număr reprezintă numărul optim în raport cu suprafața PNA și ROSCI002 Apuseni, luând în considerare repartiția habitatelor preferate și biologia speciei. Concluziile monitorizării speciei arată că se menține gradul de conservare B (Bun), urmărindu-se mai atent trendul populației în următorii ani, habitatele forestiere preferate având grade de conservare de tip A (excellent) sau B (Bun).

În mod similar, rezultatele monitorizării pentru râs (*Lynx lynx*), a evidențiat un număr de circa 20-22 râși, având un grad de conservare B (Bun). Se poate concluziona faptul că populația acestei specii este constantă în ultimii ani la nivelul PNA și siturile Natura 2000 aflate în administrare.

Monitorizările realizate pentru ursul brun (*Ursus arctos*), pe parcursul administrării ariilor naturale protejate până în prezent, au scos în evidență menținerea unui număr relativ constant,

respectiv: 25-30 de exemplare, număr considerat de specialiști ca fiind sub capacitatea de suport a ecosistemelor preferate de acest mamifer.

În PNA există o rețea de căi de acces destul de amplă, care nu a fost extinsă în ultimul timp, în anul 2021 realizându-se doar modernizări, rehabilitări și reparații ale căilor de acces existente, evitându-se până în prezent fragmentarea suplimentară a habitatelor.

Habitatele de pajști și fânețe își mențin gradul de conservare B (bun), dar aceste habitate se confruntă cu o creștere a suprafețelor de teren abandonate pe care nu se mai desfășoară activități tradiționale de cosit și/sau pășunat. Se evidențiază necesitatea coroborării mai eficiente a legislației mediului cu cea din domeniul agricol, pentru evitarea, pe viitor, a degradării acestor tipuri de habitate, inclusiv prin lucrări realizate în temei legal din punctul de vedere al actelor normative privind agricultura.

Dezvoltarea și extinderea zonelor construite, inclusiv a construcțiilor izolate, fără deplină respectare a prevederilor legale, sunt o reală amenințare asupra habitatelor de pajști atât direct cât și indirect. În cazul habitatelor sensibile, situate cu preponderență în zona de protecție integrală, trebuie luate măsuri legale adecvate de către autoritățile care au fost sesizate de către APNA, cu privire la situațiile existente, menținerea și perpetuarea modului de construire ilegal putând să conducă pe viitor la deteriorarea gravă, uneori ireversibilă a gradului de conservare actual al habitatelor. APNA monitorizează în permanentă astfel de situații, solicitând în mod constant sprijinul autorităților competente pentru soluționarea cazurilor apărute.

Starea ecologică, chimică și potențialul ecologic al corpurilor de apă de suprafață la nivelul PNA și a siturilor administrate se poate caracteriza ca fiind bună-moderată.

5. NR. DE AVIZE FAVORABILE/NEFAVORABILE ELIBERATE DE ADMINISTRATOR PENTRU PLANURI/PROIECTE/ACTIVITĂȚI SUPUSE PROCEDURILOR DE REGLEMENTARE DE MEDIU

În anul 2021 au fost emise 214 avize, din care în cadrul procedurilor de reglementare conduse de către autoritățile competente pentru protecția mediului, au fost emise 147 avize pentru planuri/proiecte/activități, din care 140 favorabile fiind impuse condiții ce trebuie respectate în vederea protecției ariilor naturale protejate administrate, iar 50 dintre acestea au fost emise în baza hotărârii Consiliului Științific înființat pe lângă APNA. De asemenea, din totalul avizelor emise în cadrul procedurilor de reglementare, 7 avize au fost nefavorabile în baza hotărârii Consiliului Științific înființat pe lângă APNA. Restul de 67 de avize nu au fost incluse în cadrul procedurilor de reglementare conduse de către autoritățile competente pentru protecția mediului.

Relaționarea cu Consiliul Științific

Componența Consiliului Științific al Parcului Natural Apuseni a fost aprobată de către Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor prin *Ordinul nr. 1967 din 14.12.2015* și revizuită ulterior prin *Ordinul nr. 1222 din 29.06.2016* și *Ordinul nr. 83 din 15.01.2021 privind aprobarea componenței Consiliului Științific înființat pe lângă Administrația Parcului Natural Apuseni*.

Având în vedere restricțiile impuse la nivel național pentru prevenirea răspândirii virusului COVID - 19, în anul 2021 a fost organizată o singură ședință a Consiliului Științific care a avut loc în data de 26 februarie 2021, la sediul Administrației Parcului Natural Apuseni. Principala subiect de pe ordinea de zi a ședinței l-a constituit *Ordinul nr. 83 din 15.01.2021* care modifică anexa la *Ordinul nr. 1222/2016 privind aprobarea componenței Consiliului Științific înființat pe lângă Administrația Parcului Natural Apuseni*, respectiv includerea a patru membrii noi în componența CS: un specialist arhitect, un specialist biolog, un specialist silvic și un specialist geologie-speologie. De asemenea, au fost discutate solicitările de avizare cuprinse pe ordinea de zi, precum și problemele cu care se confruntă Administrația Parcului Natural Apuseni, în vederea identificării de

soluții pentru remedierea acestora.

APNA prin președintele și secretarul Consiliului Științific a menținut permanent comunicarea cu membrii acestuia și a transmis online solicitări de avizare și documentații care au necesitat analiză și fundamentare științifică din partea membrilor cu expertiză pe diferite domenii.

Astfel, au fost transmise spre analiză și supuse la vot de către membrii Consiliului Științific, un număr de 50 de solicitări pentru realizarea de planuri/programe/activități pe teritoriul ariilor naturale protejate administrate de APNA, respectiv pentru aprobarea planului anual de lucru pentru anul 2021 și al raportului de activitate pentru anul 2020. În urma centralizării voturilor, conform prevederilor legale în vigoare au fost întocmite în total 53 de hotărâri ale Consiliului Științific, în baza cărora APNA a emis avizele solicitate.

Relaționarea cu Consiliul Consultativ de Administrare

Componenta Consiliului Consultativ de Administrare al Parcului Natural Apuseni și a siturilor Natura 2000 ROSCI0002 Apuseni, ROSCI0016 Buteasa și ROSPA0081 Munții Apuseni – Vlădeasa, situri aflate în administrarea RNP Romsilva – Administrația Parcului Natural Apuseni R.A. a fost aprobată de către Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor prin *Ordinul nr. 564 din 16.03.2016*.

În perioada 2021, datorită restricțiilor impuse de situația pandemică COVID-19, nu s-a organizat nicio ședință de lucru a Consiliului Consultativ de Administrare al Parcului Natural Apuseni și a siturilor Natura 2000 ROSCI0002 Apuseni, ROSCI0016 Buteasa și ROSPA0081 Munții Apuseni – Vlădeasa. Cu toate acestea, APNA a fost într-o continuă legătură cu membrii consiliului, fiind consultați pe grupe de interes.

6. CONTROALE ALE AUTORITĂȚILOR DE MEDIU (NR. DE CONTROALE, ORGANUL DE CONTROL, ASPECTE CONSTATATE, MĂSURI IMPUSE ȘI STADIU DE REALIZARE)

Nr. crt.	Instituția de control	Data	Obiectul controlului	Măsuri impuse	Stadiul de realizare a măsurilor impuse APNA
1	Inspectoratul pentru Situații de Urgență Crișana Bihor	04.05.2020	Control privind apărarea împotriva incendiilor și protecția civilă	<ol style="list-style-type: none"> 1. Planul de protecție împotriva incendiilor nu este întocmit conform structurii cadru prevăzută în anexa II la regulamentul Ordinului nr 551/1475 din 2006 (lipsă hărți topografice și de risc, date privind forțe de intervenție, platforme și puncte de alimentare autospeciale). 2. Nu se asigură conform normelor, dotarea PNA cu instalații, utilaje, aparate, echipamente de protecție, subsanțe de stingere necesare pentru prevenirea și stingerea incendiilor, precum și cu alte sisteme și dispozitive de protecție împotriva incendiilor; 3. Nu au fost revizuite și completate în totalitate locuințe admise în pădure pentru popas, pentru fumat și parcare 	Ordinul nr 1475/2006 se referă doar la Cuvatele silvice de stat/privat care au obligații principale în activitatea de prevenire și stingere a incendiilor din fond forestier și de dotare.

Nr. crt.	Instituția de control	Data	Obiectul controlului	Măsuri impuse	Stadiul de realizare a măsurilor impuse APNA
				autovehiculelor în pădurile de agrement și de interes turistic, marcându-le și amenajându-le corespunzător.	
2	Garda Națională de Mediu – Comisariatul General București	06.07.2021	Inspecție de Mediu	1. Se vor inventaria toate evacuările de ape menajere și ape fecaloide menajere existente pe raza cursurilor de apă verificate, întocmindu-se o fișă de inventar pentru fiecare evacuare în parte. Termen: 15.09.2021 2. Se vor transmite la GNM CG și spre CJ Bihor și CJ Alba stadiul realizării măsurii. Termen: 16.09.2021 3. Se vor notifica UAT-urile pe raza cărora au fost identificate evacuările ilegale de ape uzate menajere și fecaloide menajere în vederea luării măsurilor legale de stopare a oricărui fel de evacuări. Termen: 16.09.2021	Măsurile au fost realizate în termen.
3.	Garda Națională de Mediu – Comisariatul General București	15.07.2021	Control Tematic	Nu au fost trasate măsuri în sarcina APNA.	
4.	ANANP București	24.11.2021	Evaluare periodică a administratorului pentru anul 2020	Nu au fost trasate măsuri în sarcina APNA.	

P1. MANAGEMENTUL BIODIVERSITĂȚII

1.1. Inventariere și cartare

În anul 2021 au fost realizate 231 acțiuni de inventariere/identificare la 25 specii de fauna (*Ursus arctos*, *Canis lupus*, *Lynx lynx*, *Felis silvestris*, *Rupicapra rupicapra*, *Lutra lutra*, *Aquila chrysaetos*, *Picoides tridactylus*, *Dendrocopos major*, *Cinclus cinclus*, *Tetrao urogallus*, *Dryocopus martius*, *Alcedo atthis*, *Falco tinnunculus*, *Falco peregrinus*, *Accipiter nister*, *Ciconia nigra*, *Strix uralensis*, *Salamandra salamandra*, *Bombina variegata*, *Triturus vulgaris ampelensis*, *Triturus cristatus*, *Callimorpha quadripunctaria*, *Rosalia alpina* și *Barbastella barbastellus*) și 25 acțiuni de inventariere/identificare la 13 specii de plante (*Cypripedium calceolus*, *Cumpanula serrata*, *Iris aphyllas sp. hungarica*, *Syringa josikaea*, *Tozzia carpathica*, *Trollius europaeus*, *Centaurea kotschyana*, *Swertia punctata*, *Lilium martagon*, *Lilium jankae*, *Gladiolus imbricatus*, *Taxus baccata*, *Genfiana clusii*) din PNA și siturile Natura2000 aflate în administrare.

În urma acestor acțiuni au fost completate fișe de observații în teren. Datele obținute din activitățile de inventariere/identificare au fost centralizate în baza de date pentru biodiversitate a APNA. Cu ocazia acestor acțiuni au fost identificate specii de păsări care se află în anexa I a DIRECTIVEI 2009/147/CE privind conservarea păsărilor sălbatice. Din această categorie fac parte speciile *Ciconia nigra*, *Tetrao urogallus* și *Alcedo atthis*, care nu se află în formularul standard al ROSPA0081 Munții Apuseni-Vlădeasa. La specia *Tetrao urogallus*, în decursul lunii aprilie a fost identificată o locație nouă de rotii în zona Vârlurașu ocazie cu care a fost atent monitorizată până la sfârșitul lunii, de unde a rezultat prezența a 5 masculi și 4 femele. Din inventarierea realizată în locul de rotit din zona Măgura Vânăță a rezultat un număr de aproximativ 15-17 exemplare de masculi cocos de munte și 10-12 femele în locul de rotit și proximitatea acestuia. Urmă de prezență a socstei specii au mai fost identificate și în zonele Dosu Muncelului, Glăvoaia, Urscoaia-Mârșoia, Pârâul Roșu și Sorușet fără a fi identificate locurile de rotit. În cazul speciei *Alcedo atthis*, se menține prezența speciei pe Valea Sighiștelului unde prezența speciei este cunoscută din anii anteriori, fiind făcute observații și în perioada de cuibărire. Tot în cursul anului 2021 au fost realizate observații la specia *Aquila chrysaetos*, fiind observat doar un exemplar în zona Bălileasă. Pentru specia *Falco peregrinus* pe lângă cele 3 locuri de cuibărit identificate în anii anteriori în zoncle: Cheile Albacului, Cheile Ordâncușii și Cheile Galbenei, a mai fost identificat un cuib cu 3 pui pe malul lacului de acumulare Beliș-Fânănele. Prezența speciei fiind identificată și în zona Pietrele Boghii și Pietrele Albe. În lunile octombrie și noiembrie s-a realizat inventarierea efectivelor de capră neagră, de pe suprafața ariilor naturale protejate administrate, estimându-se un efectiv de circa 80-100 exemplare, populația acestei specii fiind constantă. La specia *Callimorpha quadripunctaria*, au fost identificate 2 noi locații cu prezența speciei: Valea Stearpă și Pietrele Negre. Activitățile de inventariere/identificare la speciile de amfibieni au dus la identificarea unei noi populații de 8 indivizi din specia *Triturus cristatus*, pe Valea Sighiștelului.

Cu ocazia acțiunilor de inventariere/identificare specii de floră au fost descoperite locații noi pentru specia de interes comunitar *Campanula serrata* în zonele Cărligați și Coasta Brăicsei. În cazul speciei *Iris aphyllas sp. hungarica* a fost identificată o locație nouă în zona cascadei Oșelu cu o populație de peste 100 de exemplare. Populația speciei *Syringa josikaea* identificată anul în avalul de barajul Beliș până la confluența cu Valca Neagră, se menține un număr de cca 200 exemplare. Tot la această specie au fost identificate locații noi pe Valea Arieșului, în prezent fiind o populație de cca 30 de exemplare, cu toate că la studiile de specialitate din anul 2014 asupra acestei specii erau menționate doar 5 exemplare. În cazul speciei *Cypripedium calceolus* au fost luate măsuri de protecție a habitatului acestei specii din zona Valea Seacă-Pârâul Podurilor fiind delimitat cu banda reflectorizantă și s-a dispus să nu se intervină cu utilaje pentru extragerea materialului lemnos rezultat în urma doborârurilor, dat fiind faptul că în această zonă solul este scheletic. Acțiuni de inventariere/identificare au fost realizate și la specia *Lilium jankae* în zona Cărligatele, unde se afla o populație de cca 250-300 exemplare. Tot în zona Cărligatele a fost inventariată populația de *Centaurea kotschyana*, datele indicând 80 de indivizi. Alte acțiuni au fost realizate asupra speciei *Tozzia carpathica* pe valea Boga și pârâul Alunul Mic, unde a fost identificată o populație de cca 50 de indivizi, respectiv 30 de indivizi. Două locații noi au fost descoperite pentru specia *Swertia punctata* în zona Coasta Brăicsei și Cheile Someșului Cald.

Pentru inventarierea/identificarea habitatelor au fost realizate 14 acțiuni în urma cărora au fost completate fișe de identificare în teren a habitatelor iar rezultatele au fost centralizate în baza de date a APNA.

Cartarea distribuției la speciile de floră a fost realizată la specia *Tozzia carpathica* pentru locația din zona Boga unde aceasta a fost identificată. Acțiuni de cartare au fost realizate și la specia *Syringa josikaea* pe valea Someșului Cald în aval de barajul Beliș și pe Valea Arieșului. De asemenea s-a realizat cartare distribuției pentru specia *Lilium jankae* în zona Cărligatele și specia *Swertia punctata* în zona Coasta Brăicsei și Cheile Someșului Cald.

În urma analizei datelor din teren s-a realizat cartarea distribuției speciilor de faună în special

la speciile umbrelă *Canis lupus*, *Ursus arctos*, *Lynx lynx*. S-a realizat cartarea speciilor *Lutra lutra*, *Rupicapra rupicapra*, *Callimorpha gadripunctaria*, *Rosalia alpina*, *Tetrao urugallus* rezultând o distribuție insulară pe suprafața ariilor natural protejate administrate. Aceste rezultate a fost centralizate în baza de date a APNA.

S-a continuat și în anul 2021 inventarierea speciilor invazive de plante de pe suprafața PNA și a siturilor NATURA2000, fiind realizate 12 acțiuni. Potrivit datelor obținute, speciile *Impatiens glandulifera* și *Reynoutria japonica* ocupă suprafețe destul de mari din vecinătatea drumurilor și apelor curgătoare fiind o amenințare destul de mare pentru speciile autohtone aparținătoare habitatului 6430 - *Comunități de lizieră cu ierburi înalte higrofile de la câmpie și din etajul montan până în cel alpin* din zona văilor Beliș, Arieș, Albac, Cobleș, Gârda Scaca, Băița, Aleu, Ordâncușa.

Activități de inventariere/identificare habitate s-au derulat pentru habitatul 91E0 **Păduri aluviale cu Alnus glutinosa și Fraxinus excelsior (Alno-Padion, Alnus incanae, Salicion albae)* pe marginea cursurilor de apă a văilor Aleu, Crișul Pietros și Someșul Cald. După prelucrarea datelor din teren s-a realizat cartarea acestui habitat rezultând suprafețe cu formă lineară pe maluri cursurilor de apă mai sus menționate. De asemenea au fost derulate activități inventariere/identificare pentru habitatul 6520 *Pajiști montane* în zona platoului Padiș, Piatra Arsă-Cuciulat, Coasta Braiesei, pentru aceste suprafețe fiind realizată și cartarea.

Activitățile de monitorizare a speciilor și habitatelor au fost realizate în conformitate cu protocoalele de monitorizare iar datele colectate în acest sens au fost centralizate în baza de date a APNA.

În lunile martie și aprilie au fost organizate împreună cu gestionarii fondurilor de pe suprafața PNA și a siturilor NATURA2000, acțiuni de estimare a efectivelor atât carnivore mari, respectiv: urs brun, lup, râs și pisică sălbatică, cât și pentru estimarea efectivelor de erbivore: căprior, cerb.

În lunile octombrie, noiembrie s-a realizat inventarierea efectivelor de capră neagră, pe fondurile de vânătoare 66 Biharia, 64 Dumbrăveni, 63 Pietroasa și 69 Valca Drăganului, estimându-se un efectiv de circa 80-100 exemplare.

Au fost colectate, centralizate și analizate date și coordonate geografice pentru realizarea hărților de distribuție ale speciilor și cartarea habitatelor, inclusiv sintetizarea materialelor bibliografice existente, atât pentru PNA cât și pentru siturile Natura 2000 aflate în administrare.

Hărți cu distribuția speciilor în interiorul celor trei situri Natura 2000 precum și pe teritoriul PNA sunt în curs de elaborare și actualizare cu ajutorul imaginilor satelitare. În vederea cartării distribuției speciilor și introducerea datelor într-o bază de date compatibilă cu GIS, este conceput un program simplu de cartare, care folosește imaginea satelitară ca plan de bază, iar toate datele introduse în program sunt incluse în baza de date. Baza de date conține informații precise referitoare la localizarea speciilor (coordonate geografice, numele locației etc.). Aceste informații sunt apoi transferate în sistem GIS de către specialistul în IT/GIS.

Activitățile de inventariere și cartare s-au desfășurat pe toată perioada anului, în funcție de perioadele favorabile pentru speciile din faună și floră în PNA și siturile Natura2000 administrate.

1.2. Monitorizarea stării de conservare

Monitorizării stării de conservare a speciilor s-a realizat s-a pornit de la lista speciilor menționate în Formularele Standard ale ROSCI 0002 Apuseni, ROSCI0016 Buteasa și ROSPA Munții Apuseni-Vlădeasa, ca și a celor potențiale (posibil prezente în perimetrul ariei protejate) întocmită pe baza lucrărilor publicate, a unor date de colectare indirecte, observațiilor realizate în teren, a extrapolării informației cu referire la structura specifică a habitatelor.

Pornind de la această listă primară, s-au adăugat speciile nou întâlnite și confirmate cele prezente în mod cert.

Pentru fiecare clasă de vertebrate și nevertebrate monitorizarea se realizează conform protocoale de monitorizare generale și cu specificitate pentru anumite grupuri de specii sau specii

separate, ținându-se cont de aspectele legate de biologia și ecologia acestora.

În general, se utilizează metoda transectelor și a observațiilor în anumite puncte în conformitate cu ecologia și biologia speciilor respective.

La începutul anului 2021 a fost elaborat planul anual de monitorizare, care a fost prezentat în detaliu personalului de teren din cadrul APNA. Acest plan a stat la baza activităților de monitorizare desfășurate în teren pe parcursul acestui an. În baza acestui plan de monitorizare au fost realizate acțiuni de monitorizare la 6 specii de plante, fiind comparate datele cu cele obținute din anii anteriori, fără să apară diferențe semnificative la nivelul populațiilor cunoscute până în momentul de față. La speciile de faună au fost realizate acțiuni de monitorizare pentru 7 specii, în urma cărora s-au analizat și comparat datele cu cele din anii anteriori. Nu apar diferențe semnificative la nivelul populațiilor cunoscute până în prezent. În cazul habitatelor naturale au fost realizate acțiuni de monitorizare pentru 3 tipuri de habitate. În urma analizei datelor s-a concluzionat că cele mai mari presiuni în momentul de față sunt asupra habitatelor naturale:

- 6520 *Pajiști montane*, prin activități antropice cum sunt construcțiile ilegale, accesul cu mijloace auto în afara drumurilor publice, suprapășunatul și invadarea cu vegetație forestieră;

- 91E0 **Păduri aluviale cu Alnus glutinosa și Fraxinus excelsior (AlnoPadion, Alnion incanae, Salicion albae*, prin schimbarea compoziției speciilor edificatoare în zone în care habitatul nu este inclus în fond forestier.

Pe parcursul anului 2021 s-au continuat activitățile de monitorizarea speciilor de plante cu caracter invaziv și potrivit datelor obținute, speciile *Impatiens glandulifera* și *Reynoutria japonica* ocupă suprafețe destul de mari din vecinătatea drumurilor și apelor curgătoare fiind o amenințare destul de mare pentru speciile autohtone aparținătoare habitatului 6430 - *Comunități de lizieră cu ierburi înalte higrofile de la câmpie și din etajul montan până în cel alpin din zona văilor Beliș, Arieș, Albae, Cobleș, Gârda Seaca, Băița, Aleu, Ordânceuș*.

Au fost elaborate 9 protocoale de monitorizare pentru specii și habitate, care vor sta la baza acțiunilor de monitorizare în anii următori.

Sunt în curs de realizare protocoale de monitorizare pentru restul speciilor enumerate în anexa II a Directivei Consiliului 92/43/CEE și anexa I a Directivei Consiliului 2009/147/EC, pentru alte specii importante de floră și faună menționate în formularul standard al ROSCI 0002 Apuseni și ROSCI0016 Buteasa, ca și pentru speciile de păsări cu migrație regulată nementionate în anexa I a Directivei Consiliului 2009/147/EC, în vederea completării bazei de date și extinderii monitorizărilor pe suprafețele incluse în siturile Natura 2000.

În cadrul activităților de teren, personalul APNA a înregistrat observații asupra florei, faunei, activităților antropice, habitatelor, acestea fiind consemnate în fișele de observații în teren.

1.3. Activitate de teren, control, implementare reglementări și măsuri specifice de protecție

Pe baza Planului de Lucru pentru anul 2021, corpul de pază al APNA a derulat activități care au avut în principal următoarele tematici:

- realizarea de observații de floră/faună, conform protocoalelor de monitorizare comunicate de către biolog;
- realizare inventarierii construcții, infrastructură de vizitare, infrastructură de informare, ridicare coordonate pentru diverse puncte de interes, conform solicitărilor și instrucțiunilor comunicate de responsabilului IT/GIS;
- acțiuni de prevenire/combateră fapte ilegale precum și sancționarea faptuitorilor;
- supravegherea și/sau verificarea activităților de exploatare a resurselor naturale;
- prevenire și combatere activităților de braconaj, participare/supraveghere la partidele de vanatoare organizate de administratorii fondurilor cinegetice;
- supravegherea activităților turistice, inclusiv cele derulate în peșteri, informare și conștientizare vizitatori,

- realizarea de lucrări de reparații și întreținere a infrastructurii de vizitare și informare din teren
- derularea de lucrări administrative la clădirile APNA;
- asigurarea permanenței la centrele de vizitare din Gârda-Arieșeni, Duda Pili și la centrul administrativ și de vizitare din Sudrișiu;
- realizarea sarcinilor suplimentar atribuite agenților de teren (investiții, achiziții, SSM, PSI, mecanizare, administrare clădiri).

Au fost derulate un număr de 765 acțiuni de verificare / control din care 11 cu colaborarea Poliției Române, 114 cu Jandarmeria Română, 5 cu Garda Națională de Mediu, 9 acțiuni cu Garda Forestieră, 61 acțiuni cu alte instituții (ocoale silvice, primării, consilii județene, cluburi speologice, ONG-uri etc.).

În cursul anului 2021 au fost întocmite de către agenții de teren ai APNA un număr de 73 procese verbale de constatare și sancționare a contravențiilor din care:

- în baza OUG 57/2007, au fost întocmite 54 procese verbale în care a fost aplicată sancțiunea de avertisment, 13 procese verbale în care au fost aplicate sancțiuni în valoare de 63.000 lei;
- în baza L.171/2010 a fost întocmit un proces verbal, în care a fost aplicată sactune în valoare de 1.000 lei. Patru procese verbale de confiscare, confiscându-se 120 kg plante medicinale *Asplenium scolopendrium* – limba cerbului, 482 kg afină, 500 kg cetină brad, 175 kg ciuperci (*Boletus edulis*), 6,55 mc lemn rotund rășinoase. În cazul materialelor lemnoase confiscate s-au luat măsurile de conservare, acesta fiind predat în custodie ocoalelor silvice, conform prevederilor legale în vigoare;
- în baza L. 407/2006 au fost întocmite 5 procese verbale în care a fost aplicate sancțiuni în valoare de 5000 lei

La sesizarea APNA au fost demarate cercetări penale în 2 cazuri de infracțiuni privind realizarea de construcții/ investiții pe suprafața ariilor naturale protejate în afara zonelor de dezvoltare durabilă.

Agenții de teren au parcurs un număr de 92 de zone/trasee principalele de patulare. În total s-au desfășurat un număr de 765 de acțiuni de patulare și control în perimetrul ariilor naturale protejate administrate, rezultând un număr de 72 procese verbale de constatare și sancționare a contravențiilor constatate pe suprafața ariilor naturale protejate administrate cu o valoare de 69.000 mii lei, respectiv 2 sesizări penale privind realizarea de construcții / investiții în afara zonelor de dezvoltare durabilă a activităților umane.

Rezultatele activităților de supraveghere și control

1.3.1. Supravegherea respectării regimului deșeurilor, construcțiilor și a folosinței terenurilor

O problemă generală, identificată la nivelul întregii suprafețe a parcului și Siturilor Natura 2000 administrate o constituie deșeurile generate în urma activităților economice (construcții / investiții, turism, exploatare forestieră, pășunat) desfășurate pe suprafața ariilor naturale protejate administrate, precum și adoptarea din partea UAT-urilor a unui management neadecvat din punct de vedere a gestionării deșeurilor.

În cursul anului 2021 au fost inventariate și monitorizate 107 locații unde sunt depozitate deșuri, precum și identificare de noi locații au continuat și în cursul anului 2021, constatându-se faptul că acestea se situează la nivelul anului 2020.

Totodată, în zonele unde în cursul anului aflorul de turiști este în creștere, cum ar fi zona Padiș, Glăvoți, Sighiștel Vârtop și nu numai, administratorii terenurilor au amenajat spații speciale (platforme betonate înrejmuite cu gard dotate cu pubele) destinate depozitării deșeurilor, însă evacuarea acestora nu se realizează regulat de către firmele specializate, acumulându-se în cantități care depășesc capacitatea de depozitare.

Cu ocazia verificărilor realizate în teren privind respectarea condițiilor specifice emise de către APNA privind desfășurarea activității de exploatare forestieră, în ceea ce privește deșeurile rezultate în urma desfășurării activităților de exploatare forestieră, atât deșuri lemnoase abandonate

în parchete sau în platformele primare, inclusiv în albiile pâraielor, cât și deșeurile menajere generate și abandonate de muncitorii forestieri în jurul adăposturilor utilizate, în cursul anului 2021 s-a constatat faptul că lucrările de curățare a parchetelor sunt executate în proporție de 70%, platformele primare fiind curățate de resturi de exploatare la terminarea lucrărilor de exploatare forestieră, evitându-se depozitarea materialului lemnos pe albiile pâraielor, iar deșeurile menajere rezultate la adăposturile utilizate de muncitorii forestieri (construcții de tip nepermanent - vagoane forestiere) sunt evacuate periodic.

Cu toate acestea operatorii economici, muncitorii forestieri și personalul silvic, au fost informați constant de către agenții de teren despre obligația legală de a curăța parchetele și platformele primare de resturi de exploatare și de mentinere a locurilor de adăpost în stare de curățenie, iar în condițiile specifice emise de APNA privind desfășurarea activității de exploatare forestieră s-a pus un accent deosebit pe gestionarea, respectiv evacuarea deșeurilor rezultate în urma desfășurării activităților de exploatare forestieră.

Pentru prevenirea depozitării ilegale de deșeurile au fost organizate un număr de 106 patrule, inclusiv cu reprezentanți ai Jandarmeriei Române, cât și controale comune cu inspectori ai Gărzii Naționale de Mediu.

Pe lângă aceste acțiuni de prevenire și combatere RNP ROMSILVA – Administrația Parcului Natural Apuseni în urma analizei datelor rezultate din monitorizarea locațiilor unde sunt depozitate deșeurile în colaborare cu diferiți parteneri a organizat și a participat la un număr de 6 acțiuni de igienizare. În urma cărora au fost igienizate 38 locații fiind evacuată o cantitate de peste 280 mc deșeurile (80% plastic, 20% deșeurile).

Referitor la apele uzate în unele zone (ex. Platoul Carstic Ocoale, Padiș, Căput, etc.) lipsește un sistem de colectare, evacuare, epurare a apelor uzate, iar sistemele proprii care deservește construcțiile existente sunt ineficiente sau exploatate defectuos de către proprietarii producându-se astfel o poluare difuză a apei care nu se filtrează în sistemele carstice și iese uneori la suprafață unde e utilizată ca apă potabilă.

Pe parcursul anului 2021 au fost inventariate 43 de locații unde s-a constatat deversarea de ape uzate în apele de suprafață, aceste locații fiind raportate către Garda Națională de Mediu Comisariatul General București. Totodată au fost notificate UAT-urile pe raza cărora au fost identificate în vederea luării măsurilor legale care se impun.

Lipsa unui sistem eficient de distribuție a apei potabile și de epurare a apelor menajere sunt probleme majore care în unele zone constituie factori limitativi pentru dezvoltarea acestora și pot duce la degradări ireversibile ale ecosistemelor subterane. Calitatea apelor curgătoare este afectată de poluarea cu deșeurile menajere din gospodăriile localnicilor, exemplu fiind malul tehnic drept al râului Arieșul Mare de la izvor și până la confluența cu Valca Albacului, Valca Crăiasa dar și din activitățile turistice. Fenomenul are o amploare mai mare în zona de intravilan din platoul Padiș și Valea Cetăților, în zona Văii Sighiștelului și în localitățile situate în bazinul superior al Văii Arieșului, satul de vacanță Vârtoap.

Una din principalele presiuni cu care se confruntă APNA de la începutul funcționării administrației este cea de extindere și dezvoltare a zonelor locuite, fără ca aceste activități să fie generate întotdeauna de nevoi locale mai curând de persoane sau grupuri de persoane din afara comunităților locale. Prin procesul de planificare, monitorizare și control APNA a încercat permanent să prevină degradarea peisajului și biodiversității, fragmentarea și degradarea habitatelor prin mijloacele legale și logistice de care dispune. Cu toate acestea nivelul acestei categorii de presiuni rămâne ridicat. În anul 2021 prevenirea acestor presiuni a fost realizată în primul rând prin procesul de avizare de planuri și proiecte, ceea ce implică și activități de verificare și control precum și de corelare a datelor cu prevederile legale.

Pe parcursul anului 2021 au fost verificate de către agenții de teren amplasamentele a 56 de construcții pentru care a fost solicitat avizul APNA. Există în continuare, pe teritoriul PNA, numeroase construcții ilegale, atât inventariate în anii anteriori, cât și unele nou începute pe

parcursul anului 2021. Construcțiile ilegale sunt situate atât în intravilanul localităților cât și în extravilanul acestora, inclusiv în zona de protecție integrală (zona Padiș, zona La Grajduri, Vărășoia, zona Molhașurilor de la Izbuce, Contur Lac, Gârda, Arieșeni, mătisești, Horea, casa de Piatră). Pe lângă construcția de clădiri, în zona de conservare specială au fost realizate și lucrări de alimentare cu energie electrică, lucrări de alimentare cu apă, fără aviz din partea APNA, fiind sesizate și în acest caz, instituțiile competente pentru soluționare în temei legal.

O problemă majoră cu care se confruntă APNA este aceea că, instituțiile abilitate (Consiliile Județene, Inspecția în Construcții, administrații UAT-urilor), adoptă o politică de necolaborare privind rezolvarea acestor cazuri semnalate de personalul APNA.

Ca urmare a sesizărilor penale din cursul anului 2018, 2019, 2020, 2021 privind realizarea de construcții /investiții pe suprafața ariilor naturale protejate administrate formulate de către APNA către Parchetele de pe lângă Judecătoriile Beiuș, Câmpeni și Huedin, în cursul anului 2021 organele de cercetare penală au continuat efectuarea cercetărilor pentru construcțiile/investițiile sesizate. Din cele trei parchete, Parchetul de pe lângă Judecătoria Beiuș a clasat plângerea formulată în anul 2018, iar plângerea noastră împotriva soluției de clasare a fost respinsă definitiv de către judecătorul de cameră preliminară, rămânând valabilă soluția de clasare dispusă în dosar. Menționăm faptul că la finele anului 2021 există pe rolul judecătorei Câmpeni dosarul având ca obiect plângerea APNA împotriva soluției de clasare dispusă cu privire la plângerea formulată în anul 2018 către Parchetul de pe lângă Judecătoria Câmpeni. În cele două dosare au fost anchetate construcțiile inventariate în cursul anului 2018 pe teritoriul administrativ a județelor Bihor și Alba.

Referitor la construcțiile inventariate pe teritoriul administrativ a județului Cluj, cu privire la plângerea penală formulată în cursul anului 2018 până la finalul anului 2021 nu a fost dispusă nici o soluție. De altfel nici cu privire la plângerile formulate în anii 2019-2021, pentru nici unul din cele trei județe, nu a fost dispusă nici o soluție.

Totodată, în cursul anului 2021 s-a continuat procesul de identificare/inventariere a construcțiilor / investițiilor realizate pe suprafața ariilor naturale protejate administrate, identificându-se 2 construcții noi, realizate fără niciun fel de aviz. Pentru acestea APNA a formulat plângeri penale, una fiind depusă la Parchetul de pe lângă Judecătoria Huedin, iar cealaltă sesizare penală la Parchetul de pe lângă Judecătoria Beiuș.

1.3.2. Supravegherea și controlul exploatării resurselor naturale

1.3.2.1. Supravegherea și controlul managementului fondului forestier

Ca urmare a acțiunilor de patrulare întreprinse în anul 2021 – 111 acțiuni, pe suprafața Parcului Natural Apuseni, ROSCI0002 Apuseni, ROSCI0016 Buteasa și ROSPA 0081 Munții Apuseni-Vlădeasa au fost identificate tăieri ilegale de arbori atât din fondul forestier cât și din pajiști împădurite, pentru care s-au întocmit rapoarte și au fost aplicate măsurile legale. Au fost de asemenea surprinse transporturi de material lemnos tăiat ilegal pentru care s-a apelat serviciul de urgență 112 în vederea verificării legalității transporturilor, au fost înștiințate instituțiile abilitate și s-au adoptat măsurile legale necesare.

În anul 2021, corpul de pază al APNA a participat la acțiuni comune cu Poliția și Jandarmeria Română, personal silvic, reprezentanți ai Gărzii Forestiere pentru controlul circulației materialului lemnos, prevenirea și combaterea tăierilor ilegale de arbori, controale de fond realizate de administratorii fondului forestier inclus în ariile naturale protejate administrate, astfel:

- în data de 26.04.2021 pe raza UAT Câmpeni au fost identificați un număr 122 arbori tăiați fără drept cu o valoare de 8639 lei. Materialul lemnos a fost reținut în vederea stabilirii provenienței și dat în custodie reprezentanților UAT Câmpeni
- ua 117A din UP II Aleu, pe raza Ocolului Sudrigiu, au fost identificate și inventariate 6 cioate din specia fag care nu prezentau amprenta dispozitivului special de marcat, ulterior sa dispus efectuarea unui control partial in data de 07.05.2021 împreuna cu reprezentantii ocolului in

speta rezultand un volum de 7,448 mc si un prejudiciu de 2660 lei.

Ca și rezultat în baza L171/2010 a fost întocmit un proces verbal, în care a fost aplicată sactiune în valoare de 1.000 lei. Patru procese verbale de confiscare, confiscându-se 120 kg plante medicinale *Asplenium scolopendrium* – limba cerbului, 482 kg afină, 500 kg cetină brad, 175 kg ciuperci (*Boletus edulis*), 6,55 mc lemn rotund rășinoase. În cazul materialelor lemnoase confiscate s-au luat măsurile de conservare, acesta fiind predat în custodie ocoalelor silvice, conform prevederilor legale în vigoare

Ca urmare a atacului dăunătorilor forestieri *Ipidae* din cursul anilor 2020 - 2021 pe suprafața ariilor naturale protejate administrate (Parcul Natural Apuseni, ROSCI0002 Apuseni, ROSPA 0081 Munții Apuseni – Vlădeasa), în zona de conservare specială a Parcului Natural Apuseni, pentru prevenirea/combaterea atacului gândacilor de scoarță în cursul anului 2021 a fost avizat favorabil extragerea produselor accidentale cu un volum total de 2154 mc, în suprafețe situate în afara zonei de conservare specială /zona de management durabil a Parcului Natural Apuseni a fost avizat favorabil extragerea unui volum total de 5300 mc produse accidentale (rășinoase), iar în aria specială de protecție avifaunistică a fost avizat favorabil extragerea unui volum de 7986 mc produse accidentale.

La nivelul anului 2021 a fost monitorizată o suprafață de 1970 ha constatându-se faptul că atacurile de *Ips sp.* s-au menținut la intensitate ridicată comparativ cu anii precedenți cu toate că, condițiile meteo (ploi numeroase, temperaturi scăzute) au fost nefavorabile în perioada de înmulțirii. Măsurile aplicate de către administratorii fondului forestier pentru controlul și reducerea populațiilor acestora fiind amplasarea de curse feromonale, dar și extragerea arborilor infestați din fondul forestier, nereușindu-se ca în cursul anului 2021 până la declanșarea zborului I. respectiv a zborului II să fie evacuată toată masa lemnoasă afectată ceea ce a condus la extinderea atacului la cote alarmante atât în zona de conservare specială cât și în suprafețe situate în afara zonei de conservare specială /zona de management durabil

La nivelul zonei de conservare specială a Parcului Natural Apuseni, fondul forestier administrat de Ocolul Silvic Beliș și Ocolul Silvic Huedin este cel mai afectat de atacuri de *Ipidae*. Astfel în cursul lunii august cele două ocoale silvice au solicitat condițiile specifice la punere în valoare a arborilor afectați de *Ipidae*.

Ca urmare a verificărilor realizate în teren s-a constatat faptul că arbori atacați de *Ipidae* sunt localizați pe liziera suprafețelor afectate de doborâturi și rupturi de vânt din cursul anilor 2017 - 2020, cele mai afectate sunt lizierele însorite, atacul *Ipidaelor* având o intensitate foarte puternică, arborii fiind puternic infestați cu *Ipidae*, grupați în ochiuri de 50 - 200 arbori, însă materialul lemnos pentru care APNA a emis avize favorabile în vederea extragerii nu a fost evacuat din pădure ceea ce a condus la extinderea atacului la cote alarmante atât în zona de conservare specială cât și în suprafețe situate în afara zonei de conservare specială /zona de management durabil.

Luând în considerare cele descrise mai sus precum APNA în baza hotărârii Consiliului Științific a emis avize nefavorabile pentru punerea în valoare și evacuare a masei lemnoase ca și măsură de prevenire a extinderii atacului de *Ipidae* datorită faptului că aceste măsuri s-au dovedit ineficiente atâta timp cât masa lemnoasă este evacuată după ce gândacii au zburat.

În cursul anului 2022 aceste suprafețe vor fi atent monitorizate de reprezentanții din cadrul APNA privind modul de evacuare a masei lemnoase cât și a măsurilor întreprinse de administratorii fondului forestier pentru prevenirea/combaterea dăunătorilor forestier.

1.3.2.2 Supravegherea și controlul activităților de vânatoare, pescuit, combaterea braconajului

Pe parcursul anului 2021 corpul Pază a participat la supravegherea acțiunilor de vânatoare organizate pe suprafața fondurilor de vânatoare incluse în ariile naturale protejate administrate în vederea verificării respectării condițiilor impuse în avizele APNA emise pentru această activitate,

astfel au fost verificate 9 acțiuni de vânătoare organizate pe fondul cinegetic CJ 50 Giurcuța.

Raportat la numărul fondurilor cinegetice incluse total sau parțial în ariile naturale protejate, precum și avizarea de către APNA a cotelor de recoltă și a acțiunilor de recoltare a speciilor de interes cinegetic, s-a constatat faptul că administratorii fondurilor cinegetice nu solicită avizarea cotelor de recoltă, iar autoritatea competentă aprobă aceste cote de recoltă fără a consulta sau a solicita un aviz sau punct de vedere al RNP ROMSILVA – Administrația Parcului Natural Apuseni RA.

Astfel, odată ce autoritatea competentă aprobă aceste cote de recoltă o parte dintre administratorii fondurilor cinegetice a căror suprafață se suprapune parțial cu ariile naturale protejate nu mai solicită avizarea acțiunilor de vânătoare în cadrul procedurilor de mediu sub pretextul că realizarea cotelor de recoltă se face pe suprafața fondului cinegetic situat în afara limitelor ariilor naturale protejate.

În cadrul programului de evaluare a speciilor de interes cinegetic, conform L 407/2006 actualizată, în cursul anului 2021 din totalul de 12 administratori a fondurilor cinegetice doar 4 au notificat APNA privind acțiunile de evaluare a speciilor de interes cinegetic agenți de teren împreună cu reprezentanți ai fondurilor cinegetice, Agenției de Protecția Mediului, Garda Forestieră au participat la 6 acțiuni de evaluarea efectivelor de interes cinegetic conform anexei 1 și 2 din L 407/2006 actualizată.

În vederea prevenirii / combaterii braconajului la speciile strict protejate cât și cele de interes cinegetic, în colaborare cu reprezentanți ai Inspectoratului de Jandarmi, aferent județelor peste care se suprapun ariile naturale protejate administrate au fost organizate 86 patrulări în zonele din PNA și Siturile Natura 2000 administrate cunoscute ca fiind frecventate de braconieri. În acest sens, în județul Bihor au fost vizate și patrulate 11 zone, în județul Alba 14 zone, în județul Cluj 8 zone. Totodată au fost realizate patrulări pe 5 râuri pentru prevenirea și combaterea pescuirii ilegale, iar pe tot parcursul lunii octombrie și noiembrie au fost efectuate patrulări noaptea, pentru prevenirea braconajului la pești, în perioada de boiște la păstrăv. În prima jumătate a lunii octombrie, în perioada de honcănit a corbilor, agenții de teren au realizat patrulări în zonele expuse braconajului la cervide, parte din aceste patrulări fiind realizate cu reprezentanți ai administratorilor fondurilor cinegetice.

Cu ocazia patrulărilor, pe suprafața ariilor naturale protejate administrate au fost constatate două cazuri de braconaj. În ambele cazuri au fost anunțate organele de poliție și administratorii fondurilor cinegetice fiind prelevate probe pentru realizarea expertizei balistice, în prezent cele două cazuri sunt în cercetare la organele de poliție.

Referitor la combaterea braconajului piscicol au fost efectuate 38 patrulări ale agenților de teren în colaborare cu reprezentanți din cadrul OS Gârda și Inspectoratele Jandarmi Alba, Bihor și Cluj.

Ca și rezultat s-au efectuat 124 de patrulări, fiind întocmite 5 procese verbale în care a fost aplicată sancțiune în valoare de 5000 lei. Față de anii precedenți acțiunile de braconaj s-au redus semnificativ, aici având un aport semnificativ implicarea administratorilor fondurilor cinegetice privind limitarea/stoparea braconajului precum și mijloacele moderne de supraveghere (camere foto, video cu transmitere on-line) utilizate în prezent pentru supravegherea fondurilor cinegetice. Cu toate acestea, netransmiterea de către administratorii fondurilor cinegetice a modului și perioadele în care se dorește să se efectueze partidele de vânătoare duc la promisa că în prezent se practică într-o oarecare măsură un "braconaj legal".

1.3.2.3. Supravegherea și controlul pășunatului

Cu ocazia verificării stânelor de către agenții de teren s-a realizat și inventarierea acestora, inclusiv numărul de animale constatându-se faptul că efectivul de animale cu care se pășunază pe suprafața ariilor naturale protejate administrate este în creștere.

Astfel în cursul anului 2021 au fost inventariate 46 stânc, cu un efectiv de animale de circa

5000 ovine și 1000 bovine. La APNA a fost solicitat avizul pentru pășunat de 5 crescători de animale pentru un număr de 600 ovine și 20 bovine.

În cursul anului 2021 agenții de teren au demarat un număr de 22 acțiuni de verificare a condițiilor impuse de către APNA prin avizele emise pentru activitatea de pășunat, respectiv punctele de vedere emise pentru activitatea de întreținere a pășunilor, ocazie cu care a fost adus la cunoștință deținătorilor de animale obligativitatea obținerii avizul APNA pentru pășunat.

Ca și rezultat a acestor verificări s-a constatat respectarea condițiilor. Totodată în zona curba Lazurani, curba Firii, Bălileasa se impune ca în anii urmatori reducerea numarului de oi pe suprafata pentru a se evita suprapășunatul și impunerea ciobanilor sa mute mai frecvent locul de tarlire pentru ca în aceste locuri vegetatia este inexistentă, un astfel de exemplu ar fi zona numită "Curba Lăzurani", județul Bihor și "Curba Firii" județul Cluj.

Referitor la pagubele produse de speciile de carnivore mari strict protejate asupra efectivelor de ovine/bovine care pășunează pe suprafața ariilor naturale protejate administrate, pe parcursul anului 2021 nu au fost cazuri de atac sau pagube la gospodarii.

1.3.2.4. Supravegherea și controlul activităților de recoltare de fructe de pădure, plante medicinale, etc.

În baza avizelor emise de către APNA privind recoltarea/achiziționarea de fructe de pădure, ciuperci au fost efectuate controale la punctele de achiziție fructe de pădure și ciuperci, precum și la culegători. Au fost organizate o serie de patrulare comune cu Poliția și cu Jandarmeria Română fiind realizate controale în vederea respectării condițiilor impuse prin avize, a respectării zonelor de unde se poate realiza recoltarea, depistării transporturilor ilegale de fructe de pădure/ciuperci. Au fost întocmito procese verbale de contravenție și a fost confiscată marfa transportată fără documente de însoțire.

Astfel, au fost organizate în colaborare cu Jandarmeria Română 27 acțiuni de verificare a modului de respectare a condițiilor impuse prin avizele APNA, constatându-se faptul că punctele de achiziție volante este o practică pentru persoanele juridice care desfășoară activități de recoltare / colectare produse nelemnoase specifice fondului forestier, iar cantitățile specificate în borderoul de achiziție nu corespund cu cele faptice. Cu toate acestea având în vedere faptul că în legislația specifică ariilor naturale protejate nu există sancțiuni pentru colectare ci doar pentru recoltare, măsurile care se pot lua conform prevederilor OUG 57/2007 sunt limitate, propunând astfel că odată cu modificarea OUG 57/2007 să fie introdusă și sancțiunea pentru colectarea de fructe de pădure, ciuperci, plante medicinale în afara locurilor avizate de administratorii/custozii ariilor naturale protejate. Având în vedere faptul că APNA nu dispune de mijloacele necesare cum ar fi cântare autorizate, recipiente de păstrare, mijloace de transport specializate a acestor produse nelemnoase, a distanțelor mari care trebuie parcurse până la centrele specializate de prelucrare a produselor nelemnoase unde se pot preda acestea și datorită faptului că aceste produse sunt perisabile, iar măsurile care trebuie luate pentru conservarea acestora sunt urgente, duc la realizarea unor controale a căror rezultate nu sunt cele preconizate.

Exploatarea resurselor naturale, reprezentate de fructe de pădure, ciuperci și plante medicinale, exercită o presiune care, în condițiile unei legislații permissive preponderent neadecvate reglementării acestor activități, ca și a dificultăților de punere a ei în aplicare, poate să ducă la diminuarea acestor resurse. În situația unor studii de evaluare a impactului activității asupra mediului realizate superficial de către firmele din domeniu, aceste activități de colectare, achiziționare, comercializare a fructelor de pădure, ciupercilor, plantelor medicinale etc., ar putea conduce, pe viitor, la afectarea gradului de conservare al habitatelor din care acestea sunt colectate.

Ca și rezultat în cursul anului 2021, în baza OUG 57/2007 au fost aplicate 4 sancțiuni privind recoltarea de produse nelemnoase specific fondului forestier fără avizul RNP ROMSILVA – Administrația Parcului Natural Apuseni RA, confiscându-se 120 kg plante medicinale *Asplenium scolopendrium* – limba cerbului, 482 kg afină (*Vaccinium mytilius*), 500 kg cetină

brad, 175 kg ciuperci (*Boletus edulis*).

1.3.2.5. Supravegherea și controlul activităților de exploatare a resurselor minerale

În anul 2015, în urma verificărilor au fost constatate încălcări ale legislației cu privire la exploatarea de resurse minerale în perimetrul carierei de piatră Mătișești, administrată de SC King Stone SRI.. Neregulile constatate sunt nerespectarea condițiilor impuse în avizul APNA numărul 95/RA/11.09.2009 privind modul și tehnologiile de exploatare a resurselor minerale, precum și reducerea suprafeței fondului forestier. Din datele deținute de APNA fondul forestier care face obiectul ocupării ilegale este în administrarea OS Valea Aricșului, D.S Alba. În cursul lunii noiembrie reprezentanți ai APNA împreună cu reprezentanți ai OS Valea Aricșului și D S Alba au verificat dacă suprafața pe care este amplasată cariera este proprietate publică de stat administrată de D.S Alba, O.S Valea Aricșului. În urma verificărilor s-a constatat că, fondului forestier care face obiectul ocupării nu este în administrarea D.S Alba, acesta fiind în proprietatea comunei Horea, administrat de OS Horea-Apuseni.

Fără de cele prezentate mai sus corpul pază a verificat periodic în cursul anului 2021 dacă pe suprafața carierei de la Mătișești sunt desfășurate activități de exploatare a resurselor minerale constatându-se faptul că în cursul anului 2021 nu au fost demarate .

Un caz particular s-a constatat în zona barajului care alimentează cu apă localitatea Ștei amplasată pe cursul Crișului Pietros, unde au fost identificate lucrări de exploatare a agregatelor minerale la o distanță de aproximativ 90 metri în amonte de captarea de apă. Cu această ocazie a fost întocmită Nota de constatare înregistrată la APN Apuseni cu numărul 3710/02.12.2021, prin care au fost oprite lucrările de săpături/excavații respectiv de exploatare a agregatelor minerale până la obținerea tuturor avizelor/acorduri /autorizații, măsuri care au fost respectate.

1.3.3.Supravegherea și controlul activităților de turism

Privind supravegherea și controlul activităților turistice pe parcursul anului 2021 împreună cu reprezentanți ai Inspectoratelor de Jandarmi aferente județelor peste care se suprapun ariile naturale protejate administrate în perioada iunie-septembrie au fost întreprinse un număr de 142 patrule privind limitarea/stoparea activităților de campare în afara locurilor special amenajate, aprinderea focului, accesul cu mijloace motorizate, accesul în mediul subteran, depozitări necontrolate de deșeuri.

Agenții de teren au efectuat verificări ale respectării condițiilor contractuale referitoare la administrarea peșterilor turistice amenajate din județul Alba de către Primăria Comunei Gârda de Sus și a Peșterii Urșilor de la Chișcău, județul Bihor, fiind vizate aspecte privind respectarea programului și a regulilor de vizitare, gestionarea deșeurilor și corectitudinea eliberării билетelor de vizitare.

În vederea asigurării conservării bunurilor patrimoniului geologic și speologic și a monitorizării activității turistice, în Peștera Urșilor de la Chișcău, APNA a montat un sistem de monitorizare a turiștilor de tip "people counting". Efectul pozitiv al sistemului de monitorizare de tip „ people counting„, amplasat la intrarea în peșteră s-a reflectat în numărul de turiști raportat lunar conform prevederilor contractului de administrare în parteneriat, rezultând o creștere semnificativă. Având în vedere acest efect pozitiv, în 2021 APNA a montat încă un sistem de acest gen la Peștera Ghețarul de la Scărișnara, unde, totodată, s-a verificat lunar respectarea condițiilor impuse în avizului 25/14.03.2017 emis pentru lucrările de înlocuire a infrastructurii de vizitare, lucrări care până la sfârșitul lunii iulie au fost finalizate.

În cursul anului 2021 agenții de teren au efectuat patrulări privind verificarea condițiilor impuse prin avizele eliberate de către APNA pentru 51 evenimente desfășurate pe suprafața ariilor naturale protejate administrate.

La nivelul ariilor naturale protejate în cursul anului 2021 s-a constatat o creștere accentuată

a vizitatorilor către un turism de offroad. Un caz particular este semnalat în zona Vârtoș unde 11 operatori economici desfășoară activități de închiriere a ATV fără a informa beneficiarii privind regulile care trebuie respectate în ariile naturale protejate.

Ca urmare a verificărilor realizate la nivelul anului 2021 de corpul de pază, s-a constatat faptul că odată cu terminarea lucrărilor la principale căi de transport, fluxul de turiști este în creștere. Astfel de exemplu ar fi zona Pașii - Glăvoi, unde datorită faptului că nu există locuri special amenajate pentru campare, un management al deșeurilor adaptat nevoilor actuale ale zonei, amplasarea corturilor, vetrelor de foc sunt aleatorii, ducând astfel la pericolul apariției de noi locații de depozitare de deșeuri și altor presiuni care pun în pericol capitalul natural al ariilor naturale protejate administrate.

Ca și rezultat, în urma patulărilor efectuate au fost întocmite 67 procese verbale de constatare și sancționare a neregulilor constatate, fiind aplicate sancțiuni în cuantum de 63.000 lei.

1.3.4. Colaborarea cu alte instituții ale statului, servicii publice, organizații neguvernamentale

Au fost derulate un număr de 765 acțiuni de verificare / control din care 11 cu colaborarea Poliției Române, 114 cu Jandarmeria Română, 5 cu Garda Națională de Mediu, 9 acțiuni cu Garda Forestieră, 61 acțiuni cu alte instituții (ocnase silvice, primării, consilii județene, cluburi speologice, ONG-uri etc.).

1.4. Managementul datelor

Activitatea de creare, actualizare a bazei GIS s-a desfășurat în mod continuu pe tot parcursul anului 2021, ca și în anii anteriori, prin prelucrarea și corelarea/integrarea în baza de date a APNA a datelor obținute din teren cu ajutorul echipamentelor din dotare într-un format compatibil cu sistemul GIS, respectiv coordonate și imagini aeriene cu ajutorul dronelor.

Pe parcursul anului 2021 principalele date spațiale colectate în acest mod vizează observații asupra faunei/florei/habitatelor, menționate și la capitolul privind inventarierea și cartarea, respectiv informațiile rezultate din activitatea de supraveghere și paza, privind localizarea construcțiilor ilegale identificate, a depozitelor ilegale de deșeuri și a neregulilor din domeniul silvic.

De asemenea se preiau datele geospațiale din cadrul documentațiilor depuse la APNA în vederea obținerii avizelor (planuri de situație, piese desenate din planuri de amenajarea teritoriului sau amenajamente ale fondului forestier, etc.). În cursul anului 2021 au fost integrate în baza de date noi date cu privire la situația a 188 de amplasamente care fac referire la solicitări de avizare a construcțiilor pentru diverse proiecte, construcții și reabilitări de rețele de infrastructură și activități, amplasamente și evenimente. În ceea ce privește utilizarea resurselor naturale, în anul 2021 au fost preluate date din cele 10 amenajamente silvice și 1 amenajament pastoral care au fost supuse procedurii de avizare. Totodată specialistul în tehnologia informației a asigurat mentenanța dotărilor tehnice, respectiv remedieri defecțiuni, curățare internă de praf a tuturor componentelor pentru calculatoare desktop, laptop, imprimante și a funcționalității paginii de internet.

1.5. Reintroducerea speciilor dispărute

Nu este cazul în anul 2021.

1.6. Reconstrucție ecologică

Nu este cazul în anul 2021 pentru PNA și siturile Natura2000 administrate.

1.7. Implementarea setului de măsuri minime de conservare, respectiv a planului de management

Programul de activitate pentru anul 2021 al personalului APNA s-a desfășurat în conformitate

cu Planul de lucru anual, care transpune prevederile propunerii de Plan de management. Prin activitățile curente, personalul APNA a pus în practică mare parte din măsurile prevăzute în seturile minime de măsuri de conservare a habitatelor și speciilor de interes comunitar prezente în PNA, și siturile Natura2000 administrate.

Printre aceste activități se numără:

- avizarea planurilor, proiectelor, activităților de pe raza PNA, siturilor Natura2000 administrate, cu impunerea unor condiții specifice, conform seturilor minime de măsuri de conservare pentru habitate și specii;
- controlul, monitorizarea implementării planurilor, proiectelor, derulării activităților de pe teritoriul PNA și siturile Natura2000 administrate;
- monitorizarea depozitării deșeurilor;
- controlul, monitorizarea activităților de management forestier;
- controlul, monitorizarea activităților de pășunat;
- controlul, monitorizarea activităților turistice;
- controlul, monitorizarea, interzicerea activităților, altele decât cele prevăzute în OUG 57/2007 cu modificările și completările ulterioare în zonele de protecție strictă și integrală;
- aplicarea măsurilor pentru asigurarea managementului conservării habitatelor și speciilor.

1.8. Baza de date geospațială care cuprinde în mod obligatoriu, distinct, informații aferente managementului biodiversității și istoricul vectorial al localizării și limitelor arealelor pentru care s-a solicitat și s-au eliberat documente în afara sau în cadrul procedurii de reglementare, la data de început și la data realizării raportului de evaluare. Baza de date geospațială poate cuprinde și alte informații relevante aferente procesului de administrare (baza de date geospațială se transmite la Agenția Națională pentru Arie Naturale Protejate în format electronic în baza unui proces-verbal de predare-primire).

Baza de date geospațială aferentă managementului biodiversității este actualizată pe baza acțiunilor de inventariere/identificare la specii de faună și floră din PNA și siturilor Natura2000 aflate în administrare prin completarea fișelor de observații în teren, ce cuprind informații despre specie/habitat, localizare și coordonate geografice, număr de exemplare, condiții meteo pentru realizarea băștelor de distribuție ale speciilor și cartarea habitatelor, inclusiv sintetizarea materialelor bibliografice existente, atât pentru PNA cât și pentru siturile Natura 2000 conexe.

1.9. Prevederile art. 22 din metodologie constituie criteriu distinct de evaluare a administratorilor ariilor naturale protejate, respectiv a administratorilor parteneri ai ariilor naturale protejate.

Pe parcursul anului 2021, ca urmare a solicitărilor ocoalelor silvice de pe raza Parcului Natural Apuseni și a Siturilor Natura 2000 administrate, APNA a analizat și a emis condiții specifice conform prevederilor și Ordinului 1822/2020 pentru un număr de 95 documentații.

În procesul de verificare s-a urmărit dacă sunt respectate condițiile specifice la punerea în valoare a arboratelor și condițiile specifice ce trebuie respectate de titularii autorizațiilor de exploatare forestieră privind desfășurarea activităților de exploatare forestieră pe suprafața ariilor naturale protejate, transmise prin adresele APNA.

Ca urmare a fenomenelor meteorologice extreme (vânt puternic) din cursul anilor 2017-2020 pe suprafața ariilor naturale protejate administrate (Parcul Natural Apuseni, ROSCI0002 Apuseni, ROSPA 0081 Munții Apuseni – Vlădeasa), în cursul anului 2021 au fost continuate acțiunile de îndepărtarea a efectelor calamităților naturale prin extragerea materialului lemnos afectat de factorii destabilizatori, pentru care APNA a emis avizele favorabile privind derogarea de la prevederile amenajamentelor silvice în cursul anilor 2018 - 2021.

În cursul anului 2021, reprezentanții din cadrul APNA împreună cu reprezentanți din cadrul ocoalelor silvice au demarat acțiuni de verificare și control pe suprafața fondului forestier atât de stat cât și privat în vederea verificării modului de respectare a condițiilor specifice privind desfășurarea activității de exploatare forestieră, un accent puternic fiind pus pe zona de protecție integrală a Parcului Natural Apuseni, unde au fost impuse următoarele măsuri suplimentare: curățarea parchetului și decojirea cioatelor se va realiza concomitent cu procesul de exploatare a masei lemnoase, iar resturile de exploatare se vor aduna pe cioatele decojite, aplicarea de manșoane pe arborii limitrofi căilor de scos apropiat, evacuarea periodică a resturilor menajere din platforma primară, nivelarea căilor de scos apropiat, deținerea de recipiente speciale privind depozitarea deșeurilor periculoase (combustibili fosili), interzicerea realizării reparațiilor utilajelor folosite în procesul de exploatare forestieră în platformele primare sau pe suprafața parchetului, degajarea și curățarea traseelor turistice de arbori care blochează accesul vizitatorilor.

Cu ocazia acestor controale, s-a constatat faptul că, sunt respectate condițiile impuse prin avizele APNA, în zona de protecție integrală în procesul de exploatare forestieră fiind utilizate utilaje de tip forwarder, transportul tehnologic a masei lemnoase realizându-se prin suspendare nu târâre și semitârâre, lucrările de curățire a parchetelor și cojire a cioatelor fiind demarate concomitent cu procesul de exploatare a masei lemnoase, traseele turistice au fost degajate pe tronșoanele care se suprapun cu partizile aflate în exploatare, platformele primare au fost curățate de resturile de exploatare, însă au fost și cazuri în care au fost constatate nerespectarea acestor condiții fapt pentru care s-au aplicat măsurile legale care se impun.

Totodată se constată faptul că nu este respectată condiția privind păstrarea arborilor scorburoși care sunt adăposturi pentru păsări și mamiferele mici, administratorii fondului forestier aplicând cu prioritate prevederile normelor silvice, respectiv punerea în valoare și extragerea acestor arbori care din punct de vedere economic nu au nici o valoare.

Ca și rezultat în urma patrulărilor efectuate a fost întocmit 1 proces verbal de constatare și sancționare a neregulilor constatate, fiind aplicate sancțiuni în cuantum de 1.000 lei.

P2. TURISM

2.1. Infrastructură de vizitare

Pe teritoriul ariilor naturale protejate există un sediu administrativ și 3 centre de vizitare. Toate cele 4 locații (Sudrigiu, Padiș, Duda Pili și Gârda – Arieșeni) au beneficiat de lucrări de întreținere, astfel încât activitățile propuse să fie desfășurate în condiții optime. Mai mult de atât, Centrul Administrativ și de Vizitare – sediul APNA – a beneficiat inclusiv de lucrări de întreținere la forajul de apă potabilă, iar la Centrul de vizitare Gârda – Arieșeni s-au efectuat lucrări de reparații la instalația de alimentare cu apă și la a fost curățată rețeaua de canalizare din curte.

Pe suprafața ariilor naturale protejate administrate există un număr de 56 trasee turistice, 11 dintre acestea, situate pe teritoriul județului Cluj, au fost omologate de către autoritatea publică centrală în domeniu, fără ca inițiatorul să obțină în prealabil avizul APNA.

Referitor la situația traseelor tematice, în anul 2020 administrația a fost contactată de către un potențial partener cu privire la amenajarea traseelor tematice în zone umede, însă procedura de selecție a proiectelor nu a fost finalizată în decursul anului 2021, aceasta aflându-se în ultima etapă de verificare. Având în vedere limitarea BVC și lipsa lichidităților am considerat oportună propunerea urmând ca aceasta să fie pusă în aplicare după aprobarea proiectului ce urmează a fi implementat în viitor. Mai mult de atât, au fost efectuate acțiuni de întreținere a traseelor/potecilor turistice pe o lungime de 5 km pe traseul tematic *CV Padiș - Pietrele Boghin*, prin recondiționarea suporturilor distruse, înlocuirea panourilor deteriorate, respectiv prin adăugarea unor noi panouri de avertizare, acolo unde a fost cazul.

Pe lângă cele menționate, au fost continuate demersuri pentru amenajarea unor trasee de cicloturism, respectiv prezentarea detaliilor aflate în decursul anului 2020 în cadrul întâlnirilor de lucru organizate de către Consiliul Județean Bihor, respectiv Consiliul Județean Alba. În prezent, datorită faptului că nu există o legislație specifică în vigoare, omologarea acestor trasee nu este posibilă, iar asumarea răspunderii în cazul unor evenimente neplăcute este ambiguă. Luând în considerare cele prezentate, APNA a hotărât oprirea demersurilor privind amenajarea traseelor de cicloturism, alocarea de resurse neatingându-și scopul final într-un context legal și de siguranță maximă pentru posibili utilizatori ai acestora.

Panourile de informare turistică sunt amplasate în zonele cheie și cu aflux mare de turiști, fiind realizate de către APNA din resurse proprii, prin proiectele derulate sau în colaborare cu parteneri. Astfel, în anul 2021 au fost amplasate un număr de 38 de panouri informative, de conștientizare, de avertizare, interzicerea depozitării de deșuri etc., iar 8 dintre cele existente au fost reparate, dintre care două principale de intrare în parc. Mai mult de atât, au fost întreținute cele 39 de locații de reconectare la natură, amenajate în 2020 cu ocazia Zilei Europene a Parcurilor 2020. Lista celor 39 de locații a fost completată de 3 locații noi în 2021.

Au fost realizate 6 acțiuni de igienizare pe suprafața ariilor naturale protejate administrate în locații identificate de către personalul APNA, alături de parteneri și voluntari locali de implicare, după cum urmează:

1. 15 mai 2021 - acțiune de igienizare pe raza UAT Nucet, de-a lungul drumului național DN 75, parte din sector Băița – Vârtop (aproximativ pe o lungime de 4km), alături de Centrul de Informare Turistică Nucet, Let's Do It România Bihor, Primăria Orașului Nucet, Școala Gimnazială nr. 1 Nucet, Inspectoratul de Jandarmi Județean. Rezultatul acțiunii a constat în colectarea a 45 de saci de 120 litri de deșuri, 4 mc, care au fost transportate și depozitate de către angajați ai Primăriei Orașului Nucet.
2. 5 – 6 iunie 2021 – Acțiune de igienizare a Lacului Belș – Fântânele, Ziua Mondială a Mediului, în parteneriat cu Clubul Alpin Român – Filiala Cluj. S-a stat prinse mormanele de deșuri timp de două zile, în ture efective de lucru de câte 8 ore, pe uscat sau pe apă, pe jos sau din caiace/canoe. Randamentul excelent al acțiunii, cu o medie de 14,5 saci/voluntar/zi și un număr total de circa 3500 de saci colectați

demonstrează o bună organizare și faptul că cei 120 de voluntari perseverenți și dedicați nu au făcut deplasarea la Beliș pentru agrement, au venit hotărâți să schimbe ceva, vor muți mai curăț și oameni mai responsabili în relația cu natura' Acțiunea complexă și de impact, respectiv mediatizarea acesteia cu succes la nivel național, pe lângă rezultatele imediate observate, a mobilizat inclusiv autoritățile naționale competente cu protecția mediului în vederea comunicării unor măsuri specifice instituțiilor implicate în administrarea Lacului Beliș – Fântânele. Drept urmare, unele locații care nu au putut fi igienizate cu ajutorul caiacelor, au fost igienizate parțial cu ajutorul unor utilaje, altele necesitând noi intervenții în decursul anului 2022.

3. 19 iunie 2021 – Acțiune de igienizarea Depresiunea Băileasa, în parteneriat cu Serviciul de Voluntariat Montan Arad și cu suportul Jandarmeriei Montane – postul Padiș. Rezultatul acțiunii a constat în colectarea a 6mc de deșeuri, care au fost transportate de către angajați ai Primăriei Comunei Pietroasa.
4. 26 iunie 2021 – Acțiune de igienizare de-a lungul drumului național DN 75, alături de partenerul Connectronics România și cu suportul colegilor de la Jandarmeria Montană – postul Padiș. Rezultatul acțiunii a constat în colectarea a 300 de saci de 120 litri de deșeuri, care au fost transportate de către partener.
5. 3 – 4 iulie 2021 - Acțiune de igienizare Padiș, zone accidentate din Valea Răchita, în parteneriat cu Clubul Alpin Român – Filiala Cluj. Gândindu-ne strategic, am hotărât să începem cu zonele accidentate ce au un impact mai puțin sesizat, dar deosebit de periculos asupra carstului din Apuseni. Astfel, adâncituri formate la suprafața carstului, cum sunt avenele sau dolinele, sunt adeseori confundate cu gropi de gunoi. În ciuda condițiilor meteo nefavorabile, cu ploi de munte reci și importante cantitativ, voluntarii nu au fost intimidați de disconfortul creat de mixul de deșeuri cu ploile abundente și ne-am organizat în echipe de aven și doline, asigurați în coardă sau nu, cu ajutorul furcilor, lopeților și cazmalelor, dar și numai cu mâinile, utilizând mănuși și mască. Rezultatele raportate la numărul voluntarilor și condițiilor meteo nefavorabile arată că acțiunea a dat un randament excelent: 6,46 tone de deșeuri adunate și un număr total de circa 1000 de saci colectați, care au fost transportate de către angajați ai AVE BIHOR.
6. 23 octombrie 2021 - Acțiune de igienizare zona Răchitele, alături de voluntari ai Salvamont-Salvaspeo Vleadeasa-Cluj și comunitate locală. Igienizarea s-a desfășurat în zona drumurilor comunale și forestiere din raza localității Răchitele și din vecinătatea acesteia, precum și pe cursurile de apă din zona localității Răchitele. La acțiune au participat un număr de 30 persoane, adunându-se 90 de saci de deșeuri cu un volum de cca 7 mc.

2.2. Servicii, facilități de vizitare și promovarea turismului

În vederea promovării imaginii ariilor naturale protejate administrate și a Regiei Naționale a Pădurilor – Romsilva, precum și a practicării unui turism responsabil, APNA a realizat 4 categorii de materiale de promovare, distribuite în mediul online sau offline. În cadrul acțiunilor de promovare a imaginii parcului, reprezentanții APNA au evidențiat faptul că începând cu anul 2009 administrația parcului a obținut recunoașterea Parcului Natural Apuseni ca Destinație Europeană de Excelență, BDFN de către Comisia Europeană.

Promovarea efectivă turismului în ariile naturale protejate administrate a avut loc prin diverse metode și canale de comunicare, precum:

- Online
 - prin crearea unor materiale de promovare sau postări specifice promovării

obiectivelor turistice cu ajutorul canalelor de comunicare precum: pagina web, Facebook, Instagram, YouTube. Aceste materiale au fost realizate de către echipa APNA, atât din punct de vedere al design-ului, cât și din punct de vedere al conținutului (informații, imagini, etc)

- prin distribuirea evenimentelor responsabile ale partenerilor din domeniul turismului
- prin interviuri online, având ca subiect principal: promovarea destinației inclusiv prin acțiuni de igienizare combinate cu activități de agrement sau metode tehnice de coborâre în coardă, a comportamentului responsabil, respectiv a regulilor de respectat în ariile naturale protejate.
- **Offline**
 - în cadrul concursului și taberei destinate copiilor – Concursul și Excursia Tinerilor Vizionari
 - în cadrul activităților de teren, în scop de conștientizare, prevenție, supraveghere, verificare, control
 - în cadrul centrelor de vizitare ale Parcului Natural Apuseni, în limita disponibilității agenților de teren, atunci când activitatea lor nu presupune alte deplasări pe teren în scop de monitorizare, supraveghere, verificare și control. Centrele de vizitare sunt utilizate inclusiv pentru organizarea întâlnirilor de lucru, conferințe, prelegeri, activități în parteneriat și pentru comunitatea situată pe teritoriul ariilor naturale protejate. În vara anului 2021 s-au implementat cele discutate în anul 2020, cu privire la utilizarea infrastructurii de vizitare a Parcului Natural Apuseni de către parteneri pentru creșterea calității serviciilor oferite vizitatorilor, rezultând o colaborare fructuoasă pentru toți factorii interesați implicați
 - în cadrul punctelor de informare turistică - există 7 puncte de informare turistică localizate în ariile naturale protejate administrate (Gârda de Sus, Ghețari, Platoul Călineasa, Scărișoara, Șohodol, Nucet, Beliș), însă doar 3 dintre acestea funcționează în mod frecvent, pe baza unui program stabilit.
 - în cadrul evenimentelor și proiectelor organizate fie pe cont propriu, fie în colaborare, prin parteneriat sau pe bază de invitație
 - prin materialele de promovare amplasate în locații cheie, cu flux mare de turiști, sau în imediata apropiere a diverselor obiective turistice

Referitor la inventarierea unităților de cazare și servicii, personalul APNA a inventariat un număr de 93 pensiuni/hoteluri/restaurante/moteluri/etc. existente pe teritoriul ariilor naturale protejate și în vecinătatea acestora, urmând ca în anul 2022 să se continue inventarierea unităților de cazare și alimentație publică.

În ceea ce privește spațiile de campare, chiar dacă nu sunt amenajate în mod corespunzător și nu dispun de toate facilitățile necesare, acestea se găsesc în mai multe locații cum ar fi Poiana Glăvoi, Valea Sighiștelului, intravilan Padiș, intravilan Le Penor, intravilan Gârda de Sus. Locuri de campare mai sunt oferite și de către întreprinzători particulari, proprietari de pensiuni, sau localnici, pe terenuri proprietate privată, în zone situate în intravilan.

Consiliul Județean Bihor a început demersurile legale în vederea amenajării spațiilor de campare în condiții corespunzătoare în Poiana Glăvoi. Mai mult de atât, APNA și-a exprimat susținerea pentru dezvoltarea turismului responsabil în cadrul ședințelor organizate de către Consiliul Județean Alba.

În baza unui contract de comision semnat cu un ghid autorizat, APNA oferă servicii de ghidaj/însoțire a vizitatorilor, în mod direct, doar la obiectivul Peștera Ghețarul de la Vârtop. Conform raportărilor transmise de către persoanele juridice cu care APNA are încheiat contract de administrare în parteneriat, 170.614 de turiști au vizitat peșterile cu infrastructură de vizitare,

respectiv Peștera Urșilor – Chișcău, Poarta lui Ionele și Ghețarul de la Scărișoara (începând cu luna iulie), reprezentând o creștere de aproape 50% față de anul 2020. Peștera Ghețarul de la Vârtoș este administrată în mod direct de către APNA și a fost vizitată în anul 2021 de către un număr de 2956 de turiști, reprezentând o scădere de 38% față de anul 2020.

2.3. Managementul vizitatorilor

Datorită faptului că sistemul de tip people counting, montat în 2020 la Peștera Urșilor de la Chișcău, s-a dovedit a fi eficient în monitorizarea corectă a vizitatorilor, APNA a reușit în luna decembrie a anului 2021 să monteze un nou sistem de același tip la Peștera Ghețarul de la Scărișoara. Astfel, APNA va putea asigura atât creșterea veniturilor proprii, cât și controlul eficient al activităților partenerilor în vederea respectării prevederilor legale.

A fost efectuat serviciul de permanență în locațiile din parc cu flux mare de turiști, la fiecare sfârșit de săptămână în lunile de vară, respectiv iarnă, și în perioadele când au fost anunțate grupuri organizate de turiști. Aceste acțiuni au fost efectuate cu scopul de a supraveghea fluxul turistic, de a furniza informațiile necesare turiștilor, de a preveni încălcarea legislației în vigoare și de a aplica măsurile legale care se impun în scop de protecție și conservare. S-a observat o scădere a cazurilor privind interdicția de aprindere a focului și camparea numai în locurile special desemnate. Cu toate acestea, au existat și situații neconforme, în special referitoare la accesul interzis cu mijloace motorizate, fapt care a dus la aplicarea unor sancțiuni în valoare de 63.000 RON, respectiv la păstrarea curățeniei, unde din natura deșeurilor s-a observat că deșeurile în cea mai mare măsură nu provin din activitățile turiștilor/vizitatorilor, ci din activitățile comunităților locale.

În fiecare an, pe teritoriul ariilor naturale protejate administrate se organizează diverse activități de agrement, de spectacol, de fotografiere/filmare, competiții sportive, precum și activități de tip "tabără" sau "școală", iar acestea sunt supravegheate de rangerii parcului. În anul 2021 au fost emise 50 de aprobări pentru aceste tipuri de activități, dintre care 3 aprobări de tip anual, cuprinzând mai multe activități și notificări anterioare.

Din dorința de a veni în ajutorul vizitatorilor noștri, s-a realizat de către personalul APNA ghidul online cu reguli de vizitare, disponibil pe pagina web a APNA.

În anul 2021 s-a continuat cu sondajul ce face parte din activitățile proprii ale APNA de dezvoltare a turismului responsabil și are ca scop conturarea unei imagini cât mai realiste cu privire la atractivitatea Parcului Natural Apuseni (ca destinație), evaluarea nevoilor vizitatorilor din Parcul Natural Apuseni și soluționarea acestora în conformitate cu măsurile de conservare a biodiversității și protejarea mediului înconjurător. Acest sondaj s-a realizat printr-un chestionar online, ce a fost promovat atât online cât și fizic prin stickere ce conțin cod QR de redirecționare spre chestionar.

Spre deosebire de anul 2020, când datorită pandemiei COVID-19 și a restricțiilor impuse de circulație în destinații turistice internaționale, s-a înregistrat un număr mult mai mare de turiști români din toate colțurile țării, în anul 2021 au revenit turiștii străini, în cea mai mare parte maghiari, germani, slovaci, cehi și polonezi.

3. CONȘTIENȚIZARE, CONSERVARE TRADIȚII ȘI COMUNITĂȚI LOCALE

3.1. Tradiții și comunități

Locuitorii din zona Munților Apuseni denumiți "moșii" în județul Alba și "crișeni" sunt una din cele mai reprezentative populații din mediul montan la nivel național fiind renumiți pentru meșteșugurile lor și tradițiile vechi păstrate de-a lungul a sute de ani.

Principalele activități în care sunt angrenați membrii comunităților locale din ariile naturale protejate sunt: silvicultură, prelucrarea lemnului, cultivarea plantelor, creșterea animalelor,

vânătoare, pescuit, cosit, pășunat, pomicultură, minerit și comerț. Dezvoltarea turismului rural responsabil în aceste zone constituie cea mai importantă perspectivă de viitor pentru comunitățile locale.

Dintre cele mai importante târguri/festivaluri anuale promovate și organizate pe suprafața ariilor naturale protejate administrate amintim:

- Târgul lemnarilor în comuna Horea
- Târgul de la Călineasa în comuna Gârda de Sus
- Târgul Național de Turism Rural de la Albac
- Snida Jazz Festival de la Snida

În anul 2021, promovarea tradițiilor și comunităților locale a avut loc prin următoarele acțiuni:

- Evidența manifestărilor locale tradiționale în mediul online
- Implicarea partenerilor din comunitatea locală în organizarea activităților educaționale destinate elevilor din cadrul unităților de învățământ ce funcționează pe raza UAT-urilor care se suprapun cu ariile naturale protejate. Astfel, s-au promovat atât produsele locale culinare, cât și cele care contribuie la conservarea speciilor de păsări (ex: hrănitoare)
- Realizarea unor materiale și activități de educație, menite să creeze interacțiuni directă bazată pe documentare, interacțiune și conversație în vederea identificării rolului nostru în această comunitate prin întrebări ajutătoare, precum:
 - Oare de ce se spune ca noi consumam mai mult decat ne poate oferi pamantul? De ce se spune ca noi nu ii oferim destul timp pentru a se regenera?
 - Ce au facut diferit generatiile anterioare din comunitatile noastre locale fata de ce facem noi in prezent? Ce anume din experienta lor de viata ne este folositor azi? Ce avem de invatat?
 - Care va fi rolul nostru in comunitatea din care facem parte in prezent? Cum vom deveni voci ai exemplului pozitiv pentru cei din jur?
- Promovarea tradițiilor, comunităților și a produselor locale în cadrul deplasărilor la evenimente din țară și străinătate.

3.2. Conștientizare și comunicare

Activitățile de conștientizare și comunicare s-au realizat atât în mediul online, cât și în mediul offline, în conformitate cu restricțiile impuse de COVID-19. Aceste activități au avut ca obiectiv creșterea gradului de conștientizare a populației privind importanța conservării biodiversității, subliniind totodată efectele negative cauzate de presiunea antropică asupra capitalului natural din arii naturale protejate. Astfel, acțiunile de conștientizare au avut loc prin diverse metode și canale de comunicare, precum:

- Online
 - prin crearea unor materiale de promovare (video, calendar, poster, ghid, broșură, sticker, etc) sau postări specifice importanței conservării biodiversității cu ajutorul canalelor de comunicare precum: pagina web, Facebook, Instagram, YouTube. Aceste materiale au fost realizate atât prin implicarea echipei APNA (design și conținut), cât și în cadrul proiectului POIM „Elaborarea instrumentelor pentru managementul adaptativ al capitalului natural din ariile protejate Parcul Natural Apuseni, ROSCI0002 Apuseni, ROSPA0081 Munți Apuseni – Vlădeasa și ROSCI0016 Ruteasa”
 - prin afișarea buletinului informativ, a ghidului educațional, respectiv a ghidului

- o vizitatorilor pe pagina web al APNA
 - o prin acordarea a 8 interviuri și peste 65 de articole publicate în mass-media locală și națională, având ca subiecte principale: depozitarea ilegală a deșeurilor, adoptarea unui comportament responsabil în ariile naturale protejate administrate, reguli de respectat în ariile naturale protejate
 - o prin materialele realizate în cadrul Concursului Tinerilor Vizionari (descrie în detaliu la secțiunea *Educație ecologică*), abordând subiecte precum: impactul deșeurilor și modul de diminuare a acestora, efectele negative rezultate în urma utilizării neadecvate a mijloacelor motorizate în ariile naturale protejate, modul de implicare personală în activități conexe pășunilor și plantelor, cum să învățăm din înțelepciunea persoanelor vârstnice în vederea unei dezvoltări prospere a comunităților locale din care facem parte.
- **Offline**
 - o În cadrul evenimentelor și proiectelor organizate de către echipa APNA și parteneri, după cum urmează:
 - Împădurirea organizată în parteneriat cu Clubul Alpin Român – Filiala Cluj, în fondul forestier administrat de către Romsilva - Direcția Silvică Cluj prin Ocolul Silvic Beliș. Personalul APNA a susținut o prezentare a ariilor naturale protejate administrate, cei peste 100 de participanți arătându-se foarte interesați și curioși, mulți dintre ei aflându-se în zonă pentru prima dată.
 - Ziua Europeană a Parcurilor cu tema „Parcuri- Noua Generație”, prin realizarea de către APNA a unui concurs online complex denumit Concursul Tinerilor Vizionari. În 24 mai, cele 26 de clase înscrise în concurs au participat la Conferința de Lansare Online, în cadrul căreia au aflat informații despre Parcul Natural Apuseni. Ziua Europeană a Parcurilor, Federația Europeană, Concursul Tinerilor Vizionari și, nu în ultimul rând, au fost încurajați și îndrumați în direcția unei implicări sănătoase pentru comunitatea din care fac parte!
 - Excursia Tinerilor Vizionari, care a venit ca răspuns inițiativei ALPARC prin proiectul Youth at the Top Event și a fost pregătit special în contextul premierii primelor trei echipe din clasamentul Concursului Tinerilor Vizionari, desfășurat anterior Ziua Mondială a Mediului, prin acțiunea de igienizare de două zile a Lacului Beliș – Fântânele, în parteneriat cu Clubul Alpin Român – Filiala Cluj
 - Acțiunea de igienizare pe raza UAT Nucet, de-a lungul drumului național DN 75, parte din sector Băița - Vârtoș (aproximativ pe o lungime de 4km), alături de Centrul de Informare Turistică Nucet, Let's Do It România Bihor, Primăria Orașului Nucet, Școala Gimnazială nr. 1 Nucet, Inspectoratul de Jandarmi Județean.
 - Acțiunea de igienizarea Depresiunea Băileasa, în parteneriat cu Serviciul de Voluntariat Montan Arad și cu suportul Jandarmeriei Montane – postul Padiș.
 - Acțiunea de igienizare de-a lungul drumului național DN 75, alături de partenerul Connectronics România și cu suportul colegilor de la Jandarmeria Montană – postul Padiș
 - Acțiunea de igienizare Padiș, zone accidentate din Valca Răchita, în parteneriat cu Clubul Alpin Român – Filiala Cluj (descrie în detaliu la secțiunea *Infrastructura de vizitare*).
 - Grand Prix Romania, 21 – 26 iulie 2021, eveniment organizat în Padiș.

- capitala sporturilor în natură 2021, după cum spun organizatorii principali - Federația Română de Turism-Sportiv și Club Ecosport, și a înglobat 4 sporturi (turism sportiv, alergare montană, orientare, radio orientare). S-a desfășurat pe parcursul a 5 zile, cu peste 350 de participanți din țări precum: Bulgaria, Cehia, Norvegia, România, Slovacia, Suedia și Ungaria
- Ziua Internațională a Rangerilor, prin materialul realizat și promovat în mediul online în luna iulie - un material online prin care se expun imagini din timpul activităților pe care le desfășoară rangerii în cadrul Administrației Parcului Natural Apuseni
 - Ziua Internațională a Păsărilor, prin materialul realizat și promovat în mediul online
- În cadrul evenimentelor și proiectelor organizate de către partenerii APNA, prin prezentări susținute de către echipa administrației:
- Cupa Vlădeasa, eveniment organizat de către Asociația Salvamont Salvaspeo Vlădeasa Cluj
 - Trofeul Padiș, o competiție organizată de Asociația Internațională a Polițiștilor - Secția Română prin Jandarmeria Bihor, iar proba de orientare a fost susținută tehnic de cartografia și organizatorii Grand Prix. Trei colegi rangeri, din cadrul echipei APNA, au participat pentru prima dată la o probă de orientare și rezultatele au fost promițătoare - au câștigat locul 2, după Polonia.
 - Smida Jazz Festival, organizat de Asociația Transylvanian Cultural Development, prin amplarea unui stand de informare, rangerii desemnați oferind informații relevante despre ariile naturale protejate administrate.
 - Acțiunea de igienizare zona Răchitele, alături de voluntari ai Salvamont-Salvaspeo Vlădeasa-Cluj și comunitate locală
- prin prezentările susținute în cadrul centrelor de vizitare ale APNA. Aceste prezentări au fost organizate: studenților din cadrul Facultății de Inginerie și Științele Mediului - UBB Cluj-Napoca, studenților din cadrul Facultății de Mediu – Universitatea Oradea, colegilor din cadrul Parcului Național Hortobagy – Ungaria.
- în cadrul activităților de teren, în scop de conștientizare, prevenție, supraveghere, verificare și control, în vederea supravegherii și/sau sprijinirii realizării acestora în condiții optime și fără a crea prejudicii capitalului natural (ex: maratoane, escalade, tabere, etc)
- prin materialele de informare și avertizare amplasate sau distribuite fie de către echipa APNA, fie de unitatea de implementare a proiectului POIM, după cum urmează: felicitare, ghid educațional, șapcă, orar, tricou, ghiozdan, pix, calendar 2023, bloc notes, magnet, tablouri expoziție școli, mapă, film, afiș, flyer, materiale suport concurs, afișe postări
- în cadrul proiectului „Elaborarea instrumentelor pentru managementul adaptativ al capitalului natural din ariile protejate Parcul Natural Apuseni, ROSCI0002 Apuseni, ROSPA0081 Munții Apuseni – Vlădeasa și ROSCI0016 Bucasa”, prin următoarele activități:
- Organizarea și desfășurarea sesiunilor de educare și conștientizare a elevilor din ciclurile primare și gimnaziale (copii cu vârsta 7-14 ani) și a cadrelor didactice (învățători și profesori) din școlile situate în arealul Parcului Natural Apuseni
 - Realizarea unor expoziții de fotografie itinerante în 15 școli din aria de implementare a proiectului

Pe lângă cele menționate, reprezentanții APNA au participat în anul 2021 fizic sau online, după caz, la diferite simpozioane, întâlniri tematice, conferințe, manifestări în țară sau străinătate:

- Atelier de lucru pentru crearea platformei regionale din zona Apuseni, atelier organizat de WWF;
- Implementarea sistemului de evaluare și monitorizare a populației de lup, organizat de WWF;
- Două dezbateri publice Program Nord-Vest, organizat de Agenția pentru Dezvoltare Regională Nord-Vest;
- Eveniment specific managementului pădurilor virgine, organizat de către ProPark și WWF la Brașov;
- Întâlnire privind platforma regională Apuseni pentru coexistența cu carnivorele mari, organizat de WWF;
- Exercițiu de lucru, organizat la Padiș de către Inspectoratul Județean de Jandarmi Bihor;
- Ședință ATOP, organizat la CAV Sudrișiu de către CJ Bihor, unde colegii APNA au prezentat activitatea pe care o desfășoară;
- Întâlnire de lucru, organizat de CJ Alba cu privire la dezvoltarea turismului în zonele montane din județ;
- Ședința de evaluare anuală al RNP -Romsilva, București;
- Ședința de închidere un RNP – Romsilva, Covasna;
- Conferința Rețelei de Arie Naturale Protejate din Carpați, Visegrad – Ungaria;
- Conferințe de amenajare, în mediul online.

3.3. Educație ecologică

Activitățile de educație ecologică s-au realizat atât în mediul online, cât și în mediul offline, în conformitate cu restricțiile impuse de COVID-19, după cum urmează:

1. **Împădurirea** organizată în parteneriat cu Clubul Alpin Român – Filala Cluj în cele două săptămâni, 8 și 15 mai 2021, în fondul forestier administrat de către Romsilva - Direcția Silvică Cluj prin Ocolul Silvic Beliș. O parte din suprafețele afectate de doborâturile de vânt din 2017, a fost acoperită treptat de un număr de 7800 puieți din specia molid, 500 din specia fag și 800 din specia larice. Puieții au fost plantați cu ajutorul a peste 100 de voluntari din cadrul clubului, respectiv cu suportul Romsilva - Direcția Silvică Cluj. La începutul lucrărilor, voluntarii au fost informați cu privire la importanța lucrărilor de împădurire și au fost instruiți privind principalele măsuri de protecție a muncii și date de ordin tehnic privind modul de plantare a puieților. Personalul APNA a susținut o prezentare a ariilor naturale protejate administrate, participanții arătându-se foarte interesați și curioși, mulți dintre ei aflându-se în zonă pentru prima dată.
2. **Concursul Tinerilor Vizionari**, care s-a desfășurat în cadrul Zilei Europene a Parcurilor 2021, cu tema Parcuri - Noua Generație, proiect/program inițiat de Federația EUROPARC și pregătit specific local de către Administrația Parcului Natural Apuseni sub titlul Viziunea Tinerei Generații.
A fost o competiție pentru profesori și elevi, o competiție de viziuni sănătoase a echipelor înscrise din zona Parcului Natural Apuseni ca urmare a dezvoltării înțelegerii și conștientizării relației dintre om și natură din comunitățile locale din care fac parte. Competiția a presupus realizarea și documentarea de către fiecare echipă a unui proiect bazat pe cel puțin 5 activități pregătite de echipa noastră internă, activități de explorare,

descoperire și învățare, desfășurate în interiorul și în afara clasei (în pădure, în grădină, pe câmp, în lunca râului, în sat, în comunitate). Însoțiți de profesorul coordonator, elevii au cercetat și au conștientizat legătura dintre activitățile umane și natură. Cele mai sănătoase, îndrăznețe și mai creative implicări și viziuni au fost premiate.

Care au fost aceste ACTIVITĂȚI?

- *Despre deșeuri* - în cadrul acestei activități copiii au văzut în cât timp se descompun anumite deșeuri, au aflat modul în care acestea se împart în categorii pentru o abordare selectivă corectă, ce pot face ei pentru a diminua amprenta lor personală asupra mediului și care sunt locațiile cu probleme din comunitatea lor locală atunci când vine vorba de poluare prin deșeu existente
- *Ce spun urmele? Ce simte năsucul?* - prin această activitate veți conștientiza cum putem deveni mai responsabili prin exemplul comportamentului personal și cum o parte din activitățile umane afectează nu doar mediul, dar și sănătatea oamenilor.
- *Despre păsări* - această activitate presupune studiu la clasă și/sau individual, studiu de cunoaștere a speciilor de păsări comune. Parcul Natural Apuseni suprapunându-se cu Situl Natura2000 - ROSPA0081 MUNȚII APUSENI - VLĂDEASA. Activitatea este una foarte interactivă și lasă loc de creativitate prin căsuțele de păsări urmate a fi construite de către echipa voastră.
- *Să recunoaștem plantele* - veți recunoaște prin implicare speciile de floră specifice Parcului Natural Apuseni din perioada desfășurării concursului și veți cugeta asupra diversității acțiunilor umane ce pot afecta negativ aceste specii de plante.
- *Dialog între generații* - rolul acestei activități este de a vă apropia de o imagine de ansamblu mai complexă asupra modului în care activitățile noastre și comportamentul personal contribuie la sănătatea mediului în care trăim. Veți învăța de la cei trecuți printr-o serie de experiențe, precum: ce au făcut diferit generațiile anterioare din comunitățile noastre locale față de ce facem noi în prezent, ce anume din experiența lor de viață ne este folositor și adaptabil azi, ce avem de învățat și de ce, etc.

Prin parcurgerea celor 5 activități au descoperit o parte a valorilor naturale din vecinătatea comunităților locale din care fac parte, și au conștientizat o parte din presiunile antropice asupra acestora. Am sperat să îi aducem pe copiii mai aproape de o viziune cât mai sănătoasă pentru zona Parcului Natural Apuseni, respectiv de identificarea rolului lor în această comunitate.

A urmat realizarea PROIECTULUI DE VIZIUNE a Parcului Natural Apuseni... Momentul preferat, momentul în care viziunea lor a prins aripi. Copiii și-au format o identitate prin numele, emblema și sloganul creat, și-au descris viziunea, au prezentat problemele pe care le-au identificate în prezent pe teritoriul ariilor naturale protejate, au propus soluții SMART, și ne-au împărtășit rolul lor, a administrației parcului sau a altor persoane/instituții în cadrul acestei viziuni.

Am apreciat creativitatea, munca în echipă, originalitatea, documentația completă și corectă, relevanța, calitatea și ingeniozitatea soluțiilor propuse.

3. *Excursia Tinerilor Vizionari*, care a venit ca răspuns inițiativei ALPARC prin proiectul Youth at the Top Event și a fost pregătit special în contextul premierii primelor trei echipe din clasamentul Concursului Tinerilor Vizionari, desfășurat anterior.

Am avut parte de o excursie autentică la munte, am dormit în corturi, ne-am bucurat de slackline și tir cu arcul, am avut partea de o seară de chitară, jocuri și traseu de orientare, am

văzut cum e să fi ranger și jandarm montan, am văzut cum se desfășoară activitate de birdwatching cu ajutorul unei lunete ornitologice, unui binoclu și determinant, am observat stelele prin observații astronomice. Am încheiat evenimentul într-un stil tradițional, unde copiii au avut parte de o activitate culinară locală, de nouitate. În final, am oferit diplome, premiile, respectiv hrănitoarele de păsări, produse local pentru a putea fi instalate în curtea școlilor de către echipele câștigătoare.

Excursia a fost strâns conectată cu abilitățile dezvoltate și dobândite în cadrul Concursului Tinerilor Vizionari. Spre exemplu: dacă în cadrul activității *Despre păsări* copiii au învățat cum să recunoască păsările, și-au aprofundat cunoștințele printr-un quizz online, au construit căsuțe de păsări și au aflat cum se implică partenerii locali în conservarea păsărilor, premiile legate de activitate (binoclu, determinant și hrănitore de păsări) au ajuns să fie utilizate în cadrul activităților de teren din cadrul excursiei.

4. „Elaborarea instrumentelor pentru managementul adaptativ al capitalului natural din ariile protejate Parcul Natural Apuseni, ROSCI0002 Apuseni, ROSPA0081 Munții Apuseni – Vlădeasa și ROSCI0016 Buteasa”, prin următoarele activități:
 - Organizarea și desfășurarea a *30 de sesiuni de educație și conștientizare* a elevilor din ciclurile primare și gimnaziale (copii cu vârsta 7-14 ani) și a cadrelor didactice (învățători și profesori) din școlile situate în arealul Parcului Natural Apuseni
 - Realizarea unor *expoziții de fotografie itinerante în 15 școli* din aria de implementare a proiectului

În anul 2021, personalul APNA a interacționat online și a vizitat un număr de 30 de unități de învățământ, care funcționează pe teritoriul ariilor naturale protejate administrate. Așadar, cele 30 de parteneriate sunt active și există o colaborare continuă, aceste unități de învățământ exprimându-și deja dorința de implicare în cadrul activităților propuse pentru anul 2022.

P4. MANAGEMENT ȘI ADMINISTRARE

4.1. Echipament și infrastructură de funcționare

Echipament și infrastructură	Valori în lei, pentru:		Sursa investiției
	2020	2021	
Total construcții, din care:	4.131.157	4.131.157	
CENTRU DE VIZITARE PADIȘ	1.056.151	1.056.151	fonduri PJIARE CBC
CENTRU DE VIZITARE DODA-PILII	584.610	584.610	fonduri PHARE CBC
CENTRU DE VIZITARE GĂRDA-ARIEȘENI	698.655	698.655	fonduri PHARE CBC
CENTRU ADMINISTRATIV ȘI DE VIZITARE SUDRIGIU	1.706.352	1.706.352	fonduri PHARE CBC
RACORD ELECTRIC SUBTERAN SUDRIGIU	22.312	22.312	fonduri PJIARE CBC
USA și GĂRD DE FIER Ghețar Scărișoara	11.607	11.607	fonduri PHARE CBC
Echiplamente tehnologice	457.828	457.828	fonduri PJIARE CBC/POIM 122643

Mijloace de transport, din care:	378.665	652.274	
OPÉL VIVARO	58.901	58.901	fonduri PHARE CBC
DACIA DUSTER LAUREATE 15 110 E5 4X4	66.106	66.106	fonduri proprii
DACIA DUSTER LAUREATE 15 110 E5 4X4	73.546	73.546	fonduri proprii
VEHICUL PT ORICE TIP DE TEREN ATV LINHAI	21.000	21.000	fonduri proprii
ATV OUTLANDER MAX DPS 570	123.521	123.521	fonduri POIM 122643
BARCA PNEUMATICA CADET RTB DL ALU-360	35.591	35.591	fonduri POIM 122643
DUSTER COMFORT BLUE DCI 115 4 WD		91202.75	fonduri POIM 122643
DUSTER COMFORT BLUE DCI 115 4 WD		91202.75	fonduri POIM 122643
DUSTER COMFORT BLUE DCI 115 4 WD		91202.75	fonduri POIM 122643
Mobilier, aparatură, birotică	1.188.075	1.027.839	fonduri PHARE CBC
TOTAL GENERAL	6.155.715	6.277.839	

4.2. Personal de conducere, coordonare, administrare

În conformitate cu Organigrama aprobată prin Hotărârea Consiliului de Administrație al Regiei Naționale a Pădurilor – Romsilva numărul 2 din 29.01.2020 structura de personal aprobată este alcătuită din 7 persoane la birou, respectiv 13 rangeri. În cursul anului 2021, ca urmare a mișcărilor de personal (demisii, angajări) numărul acestora a fluctuat, însă cu toate acestea administrația a manifestat o preocupare continuă pentru asigurarea ocupării în întregime a schemei de personal aprobate conform contractului de administrare în vigoare.

La finalul anului 2021 există două posturi vacante, un post vacant de ranger pe perioadă nedeterminată și un post vacant perioadă determinată la birou, ca urmare a suspendării contractului individual de muncă pentru creșterea copilului pe o perioadă de 2 ani, astfel situația sintetică la nivelul anului 2021 este prezentată în tabelul următor:

Număr total de personal, din care:	Anul 2021		Observatii
	Posturi ocupate	Posturi vacante	
Personal de birou	6	1	specialist în educație ecologică
Personal de teren	12	1	post de ranger
Total posturi	18	2	

În cadrul APNA, având în vedere că nu există posturi în structura de personal pentru sarcinile privind SSM, PSI, mecanizare, achiziții publice, administrare infrastructură (inclusiv clădiri) ele au fost atribuite șefului pazei și rangerilor, activitățile aferente acestora fiind realizate suplimentar, pe lângă cele principale, conform fișei postului. Totodată, activitatea de secretariat a

fost îndeplinită de către specialistul în educație ecologică, iar în ce privește activitățile de avizare (preluarea și verificarea dosarelor depuse, cererea de informații suplimentare, încadrarea legală, întocmirea avizelor) acestea au fost realizate în colaborare de către 4 salariați ai APNA, în funcție de specificul dosarelor.

4.3. Documente strategice și de planificare (stadiul de realizare a regulamentului, planului de management, a unor proiecte cu finanțare europeană/alte surse de finanțare care vizează aria naturală protejată)

Denumire document/proiect	Stadiul de realizare
Planul de management al Parcului Natural Apuseni și a siturilor Natura 2000: ROSC10002 Apuseni, ROSC10016 Buteasa și ROSPA0081 Munții Apuseni – Vlădeasa	<p>Planul de management al PNA a fost finalizat în cadrul proiectului PHARE CBC „Cultură româno-mugheană pentru conservarea biodiversității” în luna iunie 2006.</p> <p>A fost reavizat de către Consiliul Științific și Consiliul Consultativ de Administrare al PNA în anul 2008, fiind retrasosus pentru aprobare de 2 ani în același an, în urma corectărilor pe această temă cu autoritatea națională responsabilă.</p> <p>Începând cu anul 2010, bugetul a fost reevaluat în cadrul proiectului GEF-UNDP „Îmbunătățirea Sustenabilității Finanțare a Sistemului de Artă Plastice din Chirpăși”, astfel încât datele rezultate din acest proiect sunt utilizate în revizuirea propunerii de plan de management.</p> <p>Începând din anul 2011 a fost propus Planul de Amenajare a teritoriului Zonal – Parcul Natural Apuseni, jud. Alba, finalizat în 2012, prin care s-au stabilit limitele intravilanțelor din PNA pe teritoriul jud. Alba și s-au conectat în GIS limitele acestor intravilanțuri, ulterior transpuse în Planul de management al PNA ca zone de dezvoltare durabilă.</p> <p>Pe parcursul anului 2012 a fost supus analizei APNA și CȘ revizuirea Planului Urbanistic General al comunei Belig, situat integral în parc, fiind transpus pentru prima dată limitele zonelor de intravilanț în GIS și corelate cu zonele de dezvoltare durabilă așa cum au fost transpuse în propunerea de plan de management.</p> <p>În anul 2016 a fost întocmită propunerea de Plan de management al Parcului Natural Apuseni într-un nou format, incluzând date despre siturile Natura 2000: ROSC10002 Apuseni, ROSC10016 Buteasa și ROSPA0081 Munții Apuseni – Vlădeasa, cu consultarea Consiliului Consultativ de Administrare și avizul de către Consiliul Științific. Ulterior a fost transmis către Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor și către Agenția Națională pentru Protecția Mediului, în vederea aprobării acestuia, conform prevederilor noului contract de minimisrare.</p> <p>În anul 2017 propunerea de Plan de management al Parcului Natural Apuseni și a siturilor Natura 2000: ROSC10002 Apuseni, ROSC10016 Buteasa și ROSPA0081 Munții Apuseni – Vlădeasa se afla încă pe procedura de reglementare a Agenției pentru Protecția Mediului Cluj.</p> <p>În anul 2018 propunerea de Plan de management al Parcului Natural Apuseni și a siturilor Natura 2000: ROSC10002 Apuseni, ROSC10016 Buteasa și ROSPA0081 Munții Apuseni – Vlădeasa a primit avizul de mediu emis de către Agenția pentru Protecția Mediului Cluj și a fost transmis spre aprobare către Agenția Națională pentru Arii Naturale Protejate.</p> <p>Ca urmare a datelor insuficiente care să fundamenteze planul de management integrat, APNA a depus o solicitare de finanțare în cadrul POIM, iar în anul 2019 a fost aprobat contractul de finanțare pentru proiectul „Elaborarea instrumentelor pentru managementul adaptiv al capitalului natural din ariile naturale protejate Parcul Natural Apuseni, ROSC10002 Apuseni, ROSPA0081 Munții Apuseni – Vlădeasa, ROSC10016 Buteasa” care are ca principal obiectiv elaborarea Planului de management integrat al Parcului Natural Apuseni și a ariilor naturale protejate suprapuse acestuia.</p> <p>Pe parcursul anului 2021 a continuat implementarea proiectului „Elaborarea instrumentelor pentru managementul adaptiv al capitalului natural din ariile naturale protejate Parcul Natural Apuseni, ROSC10002 Apuseni, ROSPA0081 Munții Apuseni – Vlădeasa, ROSC10016 Buteasa”, a cărui obiectiv general este elaborarea Planului de management integrat al Parcului Natural Apuseni și a siturilor Natura 2000 ROSC10002 Apuseni, ROSC10016 Buteasa, ROSPA0081 Munții Apuseni-Vlădeasa, precum și a ariilor naturale protejate</p>

cu care se suprapun.

Regulamentul Parcului Natural Apuseni, al siturilor de importanță comunitară ROSCI0002 Apuseni, ROSCI0016 Buteasa, al ariei de protecție specială avifaunistică ROSPA0081 Munții Apuseni – Vlădeasa și al ariilor naturale protejate de interes național cu care se suprapun

Regulamentul Parcului Natural Apuseni, al siturilor de importanță comunitară ROSCI0002 Apuseni, ROSCI0016 Buteasa, al ariei de protecție specială avifaunistică ROSPA0081 Munții Apuseni – Vlădeasa și al ariilor naturale protejate de interes național cu care se suprapun a fost finalizat în anul 2016, iar în urma consultării cu membrii Consiliului Consultativ de Administrare și a avizării de către Consiliul Științific, acesta s-a transmis pentru aprobare Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor, precum și Agenției Naționale pentru Protecția Mediului.

În anul 2017 Regulamentul Parcului Natural Apuseni, al siturilor de importanță comunitară ROSCI0002 Apuseni, ROSCI0016 Buteasa, al ariei de protecție specială avifaunistică ROSPA0081 Munții Apuseni – Vlădeasa și al ariilor naturale protejate de interes național cu care se suprapun a fost transmis Agentiei Naționale pentru Arii Naturale Protejate în vederea aprobării.

În anul 2018 Regulamentul Parcului Natural Apuseni, al siturilor de importanță comunitară ROSCI0002 Apuseni, ROSCI0016 Buteasa, al ariei de protecție specială avifaunistică ROSPA0081 Munții Apuseni – Vlădeasa și al ariilor naturale protejate de interes național a fost avizat de către Agenția Națională pentru Arii Naturale Protejate și a fost transmis spre aprobare către Ministerul Mediului.

În anul 2019 APNA a transmis Regulamentul Parcului Natural Apuseni, al siturilor de importanță comunitară ROSCI0002 Apuseni, ROSCI0016 Buteasa, al ariei de protecție specială avifaunistică ROSPA0081 Munții Apuseni – Vlădeasa și al ariilor naturale protejate de interes național cu modificările solicitate de către Ministerul Mediului.

Cu ocazia modificărilor majore solicitate de către Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor cu privire la conținutul Regulamentului Parcului Natural Apuseni, al siturilor de importanță comunitară ROSCI0002 Apuseni, ROSCI0016 Buteasa, al ariei de protecție specială avifaunistică ROSPA0081 Munții Apuseni – Vlădeasa și al ariilor naturale protejate de interes național, în anul 2020 a fost reluată procedura, respectiv discutată în cadrul Consiliului Consultativ de Administrare, avizat de către Consiliul Științific și Agenția Națională pentru Arii Naturale Protejate, ulterior fiind trimis spre aprobare către autoritatea publică centrală care răspunde de protecția mediului.

În anul 2021 APNA a primit 13 solicitări de clarificare și propuneri de modificare, transmise de către Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor privind Regulamentul Parcului Natural Apuseni, al siturilor de importanță comunitară ROSCI0002 Apuseni, ROSCI0016 Buteasa, al ariei de protecție specială avifaunistică ROSPA0081 Munții Apuseni – Vlădeasa și al ariilor naturale protejate de interes național. APNA a răspuns la toate solicitările primite prin adrese de răspuns disticte.

APNA a încheiat un număr de 33 de acorduri de parteneriat și protocoale de colaborare pentru diverse domenii de activitate, respectiv cu instituții de învățământ, cu organizații neguvernamentale, cu societăți comerciale și alte entități care desfășoară activități pe suprafața ariilor naturale protejate.

În perioada 01.12.2019 - 30.11.2022, APNA are în implementare proiectul "Elaborarea instrumentelor pentru managementul adaptiv al capitalului natural din ariile protejate Parcul Natural Apuseni, ROSCI0002 Apuseni, ROSPA0081 Munții Apuseni – Vlădeasa și ROSCI0016 Buteasa", cod SMIS 122643, finanțat prin Programul Operațional Infrastructură Mare 2014-2020, în valoare totală de 22.512.776,71 lei, având ca obiectiv general elaborarea Planului de management integrat al Parcului Natural Apuseni și a siturilor Natura 2000 ROSCI0002 Apuseni, ROSCI0016 Buteasa, ROSPA0081 Munții Apuseni-Vlădeasa, precum și a ariilor naturale protejate cu care se suprapun.

4.4. Instruire personal

Agenții de teren au fost instruiți de către biolog și șeful pazii referitor la modul de organizare și derulare a activităților de evaluare a speciilor de faună, cu preponderență de carnivore mari (urs, lup, râs și pisică sălbatică) precum și a speciilor de cervide pentru care s-au derulat acțiunile de teren în vederea evaluării efectivelor în fondurile cinegetice care se suprapun total sau parțial pe

teritoriul PNA. De asemenea, s-a explicat modul de utilizare a fișelor de monitorizare și inventariere pentru unele specii de plante și nevertebrate din PNA și siturile Natura 2000 administrate.

Responsabilul IT/GIS a realizat instructaje pentru agenții de teren referitoare la modul concret de înregistrare a locației și a datelor din teren cu echipamentele GPS din dotare, telefoanele mobile dotate cu sistem GPS, precum și referitoare la raportarea corectă a coordonatelor.

Au fost organizate instructaje periodice pe tematici specifice privind sănătatea și securitatea muncii, prevenirea și stingerea incendiilor, legislația din domeniul conservării naturii în vigoare, cunoașterea și conservarea patrimoniului natural.

Șeful pazei monitorizează permanent aparițiile sau modificările actelor normative publicate în Monitorul Oficial, acestea fiind comunicate personalului APNA. Cu ocazia ședințelor lunare au fost prelucrate studii de caz privind constatarea faptelor care au un impact asupra capitalului natural și cultural al ariilor naturale protejate administrate de APNA.

4.5. Bugetul asigurat pentru administrarea ariei naturale protejate, pentru anul în care se face raportarea (valoarea cheltuielilor efectuate în folosul ariei, valoarea tarifelor încasate)

Analiza cheltuielilor efectuate de APNA pe grupe de activități prevăzute în contractul de administrare, este redată în tabelul de mai jos:

-mii lei-

Denumire Activitate	Fonduri RNP	Alte Fonduri	Total	Ore Realizate
1.1. Cartare și inventariere	40.02	0.00	40.02	806
1.2. Monitorizare și statut de conservare	100.05	0.00	100.05	2.016
1.3. Patrulare, implementare reglementări și măsuri specifice de protecție	300.15	0.00	300.15	6.047
1.4. Managementul datelor	100.05	0.00	100.05	2.016
1.5. Reconstrucție ecologică	0.00	0.00	0.00	0
Subtotal 1. Managementul biodiversității	540.27	0.00	540.27	10.885
2.1. Infrastructura de vizitare	100.05	0.00	100.05	2.016
2.2. Servicii de turism, informare, marketing și promovare	60.03	0.00	60.03	1.209
2.3. Managementul vizitatorilor	40.02	0.00	40.02	806
Subtotal 2. Managementul vizitatorilor	200.10	0.00	200.10	4.032
3.1. Tradiții și comunități	10.01	0.00	10.01	202
3.2. Conștientizare publică și comunicare	40.02	0.00	40.02	806
3.3. Educație ecologică	20.01	0.00	20.01	403
Subtotal 3. Conștientizare publică, moștenire culturală, dezv. locală	70.04	0.00	70.04	1.411
4.1. Echipament și infrastructura de funcționare	500.25	4.078.00	4.578.25	10.079
4.2. Personal conducere, coordonare, administrare	610.31	1.065.00	1.675.31	12.296
4.3. Documente strategice și de	60.03	0.00	60.03	1.209

planificare				
4.4. Instruire personal	20.01	0.00	20.01	403
Subtotal 4. Management și administrare	1.190.60	5.143.00	6.333.60	23.988
Indirecte	0.00	0.00	0.00	0
Subtotal	0.00	0.00	0.00	0
Total general	2.001,00	5.143,00	7.144,00	40.316

4.6. Bugetul alocat pentru anul 2022 (sursele de finanțare, valoare, activități propuse)

Denumire Activitate	Fonduri RNP	Alte Fonduri	Total
1. Managementul biodiversității			
1.1. Cartare și inventariere	48.60	0.00	48.60
1.2. Monitorizare și statut de conservare	121.50	0.00	121.50
1.3. Patrulare, implementare reglementări și măsuri specifice de protecție	364.50	0.00	364.50
1.4. Managementul datelor	121.50	0.00	121.50
1.5. Reconstrucție ecologică	0.00	0.00	0.00
Subtotal 1. Managementul biodiversității	656,10	0,00	656,10
2. Managementul vizitatorilor			
2.1. Infrastructura de vizitare	121.50	0.00	121.50
2.2. Servicii de turism, informare, marketing și promovare	72.90	0.00	72.90
2.3. Managementul vizitatorilor	48.60	0.00	48.60
Subtotal 2. Managementul vizitatorilor	243,00	0,00	243,00
3. Conștientizare publică, moștenire culturală, dezv. locală			
3.1. Tradiții și comunități	12.15	0.00	12.15
3.2. Conștientizare publică și comunicare	48.60	0.00	48.60
3.3. Educație ecologică	24.30	0.00	24.30
Subtotal 3. Conștientizare publică, moștenire culturală, dezv. locală	85,05	0,00	85,05
4. Management și administrare			
4.1. Echipament și infrastructură de funcționare	607.50	14.463.00	15.070.50
4.2. Personal conducere, coordonare, administrare	741.15	1.330.00	2.071.15
4.3. Documente strategice și de planificare	72.90	0.00	72.90
4.4. Instruire personal	24.30	0.00	24.30
Subtotal 4. Management și administrare	1.445,85	15.793,00	17.238,50
Indirecte	0.00	0.00	0.00
Subtotal	0,00	0,00	0,00
Total general	2.430,00	15.793,00	18.223,00

Director,
Alin Marius MOȘ

